Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 2 (5676) | 3 студзеня 1937 г., нядзеля | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Перадавы артыкул — Усеагульны перапіс насельніцтва.
Даць машыне падрыхтаванага кіраўніка.
Пастанова ЦВК СССР — Аб прысваенні звання героя Совецкага Саюза лётчыкам і танкістам РСЧА. (1 стар.).
Пастанова ЦВК і СНК БССР — аб узнагароджанні граматамі і каштоўнымі падарункамі работнікаў па стварэнню кінокарціны «Ударам на удар» (1 стар.).
Уночы на 1 студзеня 1902 года — расказ старых батумскіх рабочых аб сустрэчы з таварышам Сталіным. (2 старонка).
Юрый — На ўзроўні сучасных задач. (3 старонка).
Арк. Зарубенны, А. Пішштэйн, Н. Сербіенко — Прычыны прарываў (3 старонка).
Эдуард Самуйлёнак — Ачаванне пра гуманізм. (3 старонка).
Наша прадукцыя ў 1937 годзе (3 старонка).
Ваенна-фашысцкі мяцеж у Іспаніі. (2 старонка).
Пятроў — У пагранічнікаў (4 стар.).
Т. Хаткевіч, Н. Гасман — Казка на-яву (4 стар.).

УСЕАГУЛЬНЫ ПЕРАПІС НАСЕЛЬНІЦТВА

Надыходзячы ўсеагульны перапіс насельніцтва мае выключнае значэнне. У апублікаваным у папярэднім нумары «Звязды» звароце ЦК ВКП(б) і СНК СССР гэта падкрэслена з усёй сілай. «ЦК ВКП(б) і СНК СССР падкрэсліваюць, — гаворыцца ў звароце, — велізарнае палітычнае і гаспадарчае значэнне, маючага быць 6 студзеня 1937 года Ўсесаюзнага перапісу насельніцтва.

ЦК ВКП(б) і СНК СССР абавязваюць усе партыйныя і совецкія арганізацыі і заклікаюць усіх партыйных і беспартыйных большэвікоў аказаць усямерную садзейнасць работнікам, якія ажыццяўляюць усеагульны перапіс насельніцтва».

Усеагульны перапіс насельніцтва дасць характарыстыку складу насельніцтва па полу і ўзросту, пакажа яго пісьменнасць, род занятказў, культуру. Ён прадэманструе змены, якія адбыліся ў народнай гаспадарцы і адносінах людзей адзін да аднаго. Гэта будзе ілюстрацыя вялікіх перамог, атрыманых рабочымі і сялянамі ў барацьбе за соцыялізм.

Ужо цяпер можна сказаць, што перапіс насельніцтва будзе дэманстрацыяй велізарных пераваг соцыялістычнай сістэмы гаспадаркі перад капіталістычнай, дэманстрацыяй перамогшага і таржаствуючага соцыялізма. Перапіс дасць нам лічбу, якая будзе дэманстраваць поўнае пацвярджэнне ленінска-сталінскай тэорыі, стратэгіі і тактыкі пролетарскай рэволюцыі, ленінска-сталінскай тэорыі перамогі соцыялізма ў адной краіне і поўнае, канчатковае паражэнне трацкісцкай і права-апартуністычнай тэорыі і палітыкі. Ён пакажа, як у рэзультаце барацьбы і перамогі партыі комуністаў, якая арганізавала масы на барацьбу за індустрыялізацыю і суцэльную калектывізацыю вёскі, жыццё прайшло міма паражэнчай тэорыі і палітыкі ворагаў народу — трацкістаў, правых апартуністаў і нацдэмаў.

Перапіс дасць нам дакладную лічбу, якая паслужыць адпраўной базай планавання народнай гаспадаркі соцыялістычнага грамадства і ажыццяўлення правоў, запісаных у новай Сталінскай Канстытуцыі.

Тры дні засталося да перапісу. Работа па арганізацыі падрыхтоўкі да перапісу ў рэспубліцы павінна ўжо быць закончана. Трэба было закончыць падбор перапісных кадраў, навучыць іх тэхніцы правядзення перапісу, азнаёміць з адведзенымі для іх участкамі, правесці глыбокую масава-палітычную растлумачальную работу аб значэнні перапісу. Папярэдняе запаўненне перапісных лістоў, якое ўжо распачалося, паказвае, што праведзеная партыйнымі і совецкімі органамі работа па падрыхтоўцы да перапісу не прайшла дарма. Насельніцтва ў сваёй пераважнай большасці з вялікай увагай адносіцца да перапісу. Шчотчыкі сустракаюць самы ветлівы прыём у кватэрах, вычарпальныя адказы на пытанні перапіснага ліста.

Аднак, ёсць у рэспубліцы частка раёнаў, дзе кіраўнікі не зразумелі да апошняга часу велізарнае палітычнае і гаспадарчае значэнне перапісу.

Цэнтральны орган нашай партыі—газета «Правда» зусім правільна адзначыла буйныя недахопы ў справе падбору перапісных кадраў у некаторых раёнах БССР, дзе шчотчыкі зацвярджаліся без папярэдняй праверкі і вывучэння людзей, што прывяло да таго, што сярод шчотчыкаў аказаліся класава-варожыя элементы. Гэтага роду памылкі і недахопы ў арганізацыі перапісу асабліва вялікі там, дзе падбор кадраў і іх падрыхтоўка былі перадаверваны інспектарам народна-гаспадарчага ўчоту.

У Глускім, Халопеніцкім, Барысаўскім і некаторых іншых раёнах рэшткі недабітага класавага ворага, замаскаваныя контррэволюцыйныя трацкісты прабуюць распаўсюдзіць хлуслівыя контррэволюцыйныя чуткі аб перапісу з тым, каб сарваць яго правядзенне. Своечасова выкрыць манеўры класавага ворага, даць яму рашучы адпор — важнейшая задача партыйных арганізацый.

Рэспубліка ўступіла ў самы адказны перыяд, перыяд непасрэднага правядзення перапісу. Іменна цяпер, больш чым калі, патрабуецца чоткасць, арганізаванасць у рабоце, аператыўнае кіраўніцтва перапіснымі кадрамі. Іменна цяпер масава-палітычная растлумачальная работа павінна быць разгорнута ва-ўсю. Усё што ёсць лепшае ў раёнах, трэба мабілізаваць на гэту важнейшую справу.

ДАЦЬ МАШЫНЕ ПАДРЫХТАВАНАГА КІРАЎНІКА

У 1937 годзе наша сельская гаспадарка атрымае новыя тысячы машын, якія дапамогуць калгаснаму сялянству яшчэ з большым поспехам павесці далейшую барацьбу за высокі ўраджай, за сталінскія 7—8 мільярдаў пудоў хлеба.

Але кожны новы прыток машын у сельскую гаспадарку ўскладае на нас усё большую і большую адказнасць за падрыхтоўку сельскагаспадарчых кадраў. Кожная машына павінна атрымаць аддана-га, добра падрыхтаванага камандзіра.

Яшчэ ў маі 1935 года на выпуску акадэмікаў Чырвонай Арміі вялікі наш правадыр і настаўнік таварыш **Сталін** сказаў:

«Каб прывесці тэхніку ў рух і скарыстаць яе да дна, патрэбны людзі, авалодаўшыя тэхнікай, патрэбны кадры, здольныя асвоіць і скарыстаць гэту тэхніку па ўсіх правілах майстэрства. Тэхніка без людзей, авалодаўшых тэхнікай, — мёртва. Тэхніка на чале з людзьмі, авалодаўшымі тэхнікай, можа і павінна даць цуды».

Гэтыя словы правадыра перш за ўсё і больш за ўсё адносяцца зараз да нашай сельскай гаспадаркі. Мы адчуваем яшчэ вялікі недахват кадраў для сельскай гаспадаркі, асабліва механізатарскіх кадраў. Гэта вельмі дае сябе адчуваць і ў часе сяўбы, і ў часе ўборкі, і ў часе абмалоту ўраджаю.

Аднак, не глядзячы на гэта, многія [illegible]

[illegible] бельскай, межынскай і інш., дзе не ўкамплектаваны яшчэ курсы трактарыстаў? Няўжо яны думаюць рыхтаваць кадры для свайго трактарнага парку тады, калі трэба будзе выводзіць трактары ў поле?

Яшчэ горш стаіць справа з укамплектаваннем школ па падрыхтоўцы механізатарскіх кадраў жанчынамі. Напрыклад, у мсціслаўскую школу трактарных брыгадзіраў прынята жанчын усяго 20 чалавек, а ў рагачоўскую школу механікаў толькі 9 жанчын. На курсы трактарыстаў жыткавіцкая, клімавіцкая, лагойская і рад іншых МТС не прынялі ні адной жанчыны.

Ясна, што толькі неразуменнем і недаацэнкай палітычнага значэння дырэктарамі гэтых МТС пытання вылучэння жанчын можна тлумачыць зрыў набору жанчын на курсы трактарыстаў. Дырэктары гэтых МТС, як відаць, забылі ўказанне таварыша Сталіна аб тым, што **«жанчына ў калгасе — вялікая сіла. Трымаць гэтую сілу пад спудам, значыць дапусціць злачынства. Наш абавязак заключаецца ў тым, каб высоўваць уперад жанчын у калгасах і пусціць гэтую сілу ў справу».**

Раённыя камітэты партыі, райвыканкомы і МТС павінны прыняць усе меры да таго, каб школы і курсы па падрыхтоўцы механізатарскіх кадраў былі ўкамплектаваны жанчынамі не менш, чым на 50 проц. [illegible] як людзі будуць кіраваць машынамі.

НА СЛЯДАХ ВЫСТУПЛЕННЯЎ „ЗВЯЗДЫ"

„ГРУБЕЙШАЕ ПАРУШЭННЕ СТАЛІНСКАЙ КАНСТЫТУЦЫІ"

Пад такім загалоўкам у «Звяздзе» за 25 снежня 1936 г. быў змешчан артыкул, у якім [illegible]

Тав. Галадзед М. М. сярод школьнікаў-піонераў г. Менска пасля праведзенай з імі гутаркі аб вялікай Сталінскай Канстытуцыі. Фото Л. Мазелева.

АБ ПРЫСВАЕННІ ЗВАННЯ ГЕРОЯ СОВЕЦКАГА САЮЗА ЛЁТЧЫКАМ І ТАНКІСТАМ РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Саюза ССР **пастанаўляе:**

За ўзорнае выкананне спецыяльных і труднейшых заданняў урада па ўмацаванню абароннай магутнасці Совецкага Саюза і праяўлены ў гэтай справе гераізм прысвоіць званне **«Героя Совецкага Саюза»** з уручэннем **Ордэна Леніна:**

1. Палкоўніку **Тужанскаму** Барысу [illegible]андравічу—камандзіру Н-скай авіяцыйнай брыгады.
2. Маёру **Шахт** Эрнсту Генрыхавічу — камандзіру Н-скай авіяцыйнай эскадрыллі.
3. Капітану **Арман** Полю Мацісавічу — камандзіру танкавага батальёна.
4. Капітану **Тархаву** Сергею Фёдаравічу — камандзіру Н-скай авіяцыйнай эскадрыллі.
5. Ст. лейтэнанту **Рычагову** Паўлу Васільевічу — камандзіру авіяцыйнага звяна Н-скай эскадрыллі.
6. Ст. лейтэнанту **Бачарову** Владзіміру Міхайлавічу — камандзіру авіяцыйнага атрада Н-скай эскадрыллі.
7. Лейтэнанту **Чэрных** Сергею Александравічу — камандзіру авіяцыйнага звяна Н-скай эскадрыллі.
8. Пілоту **Гаранаву** Валкану Семёнавічу — камандзіру Н-скай авіяцыйнай эскадрыллі.
9. Лейтэнанту **Шмелькову** Нікалаю Іванавічу — мал. лётчыку Н-скага авіяцыйнага атрада.
10. Лейтэнанту **Ковтун** Карпу Іванавічу — камандзіру авіяцыйнага звяна Н-скай эскадрыллі.
11. **Джыбелі** Прымо Анджалавічу — лётчыку Н-скага атрада.
12. Лейтэнанту **Пагодзіну** Дзімітрыю Дзімітравічу — камандзіру танкавай роты.
13. Лейтэнанту **Осадчэму** Семёну Кузьмічу — камандзіру танкавага ўзвода.
14. Лейтэнанту **Селіцкаму** Нікалаю Александравічу — камандзіру танкавага ўзвода.
15. Мал. камандзіру **Купрыянаву** Паўлу Емельянавічу — камандзіру танка.
16. Мал. камандзіру **Быстрову** Сергею Міхайлавічу — механіку-вадзіцелю танка.
17. Мал. камандзіру **Дзесніцкаму** Петру Паўлавічу — радысту Н-скай авіяцыйнай эскадрыллі.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР І. АКУЛАЎ.

Масква, Крэмль, 31 снежня 1936 г.

АБ УЗНАГАРОДЖАННІ ГРАМАТАМІ І КАШТОЎНЫМІ ПАДАРУНКАМІ РАБОТНІКАЎ ПА СТВАРЭННЮ КІНОКАРЦІНЫ „УДАРАМ НА УДАР"

Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта і Совета Народных Камісараў БССР

Адзначаючы выдатную работу брыгады кінохронікі па стварэнню высокамастацкага хранікальнага фільма аб манеўрах войск Беларускай ваеннай акругі «Ударам на ўдар», Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Совет Народных Камісараў БССР **пастанаўляюць:**

1. Узнагарадзіць граматамі і каштоўнымі падарункамі наступных таварышоў:

1) **Фельдмана** Лазара Сямёнавіча — кіраўніка траста «Саюзкінохронікі».
2) **Кантэра** Барыса Владзіміравіча — дырэктара маскоўскай студыі «Саюзкінохронікі».
3) **Пасельскага** Якава Міхайлавіча — заслужанага дзеяча мастацтва.
4) **Вэнжэр** Ірыну Владзіміраўну — рэжысёра «Саюзкінохронікі».
5) **Вейнеровіча** Іосіфа Наумавіча — кіраўніка «Белдзяржкінохронікі», аператара.
6) **Цэйтліна** Барыса Барысавіча — шэфаператара «Саюзкінохронікі».
7) **Берава** Майсея Саламонавіча — аператара «Белдзяржкінохронікі».
8) **Фаміна** — аператара ленінградскай студыі «Саюзкінохронікі».
9) **Крычэўскага** Абрама Грыгор'евіча — аператара «Саюзкінохронікі».
10) **Давідсон** — аператара «Саюзкінохронікі».
11) **Аслібек'яна** Сурэна Мелконавіча — палкавога камісара.
12) **Сокалава** Васілія Грыгор'евіча — батальённага камісара.
13) **Верхаўскага** Барыса Клаўдзіевіча — палкоўніка.
14) **Ройзена** Міхаіла Эмануілавіча — інтэнданта III ранга.
15). **Цэслюка** Владзіміра Паўлавіча — аператара «Белдзяржкінохронікі».

2. Узнагарадзіць каштоўнымі падарункамі наступных таварышоў:

1) **Віхірэва Н.** — аператара «Саюзкінохронікі».
2) **Ефімава** — аператара «Саюзкінохронікі».
3) **Блок** Давіда Семёнавіча — кампазітара.
4) **Рыбакова** Нікалая Алексеевіча — начальніка здымачнай брыгады «Саюзкінохронікі».
5) **Цытрона** Вульфа Саламонавіча — аператара «Белдзяржкінохронікі».
6) **Эпельбаума** Леаніда Маркавіча — аператара «Белдзяржкінохронікі».
7. **Стрэшнёва** Нікалая Фёдаравіча — аператара «Белдзяржкінохронікі».

3. Узнагарадзіць граматай ЦВК і СНК БССР маскоўскую студыю «Саюзкінохронікі».

4) Абвясціць падзяку начальніку Галоўнага кіраўніцтва фото-кінопрамысловасці тав. Шумяцкаму і яго намесніку тав. Усіевічу.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР А. ЧАРВЯКОЎ.

Старшыня Совета Народных Камісараў БССР М. ГАЛАДЗЕД.

Чва сакратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР С. ГВАЗДЗЕЦКІ.

УКЛЮЧЫЛІСЯ ВА ЎСЕСАЮЗНАЕ СПАБОРНІЦТВА ЗА ВЫСОКІ УРАДЖАЙ

З вялікім уздымам прайшла нарада звеннявых і брыгадзіраў перадавых калгасаў **Барысаўскага** раёна па ўзняццю ўраджайнасці ў 1937 годзе, якая была склікана 26 снежня пры раённым камітэце партыі.

Лепшыя людзі перадавых калгасаў Барысаўшчыны былі прадстаўнікамі гэтай нарады. Гэтыя людзі, не гледзячы на дрэнныя кліматычныя ўмовы, амаль поўнасцю атрымалі той ураджай, які яны абавязаліся даць яшчэ вясной. Усе яны ўключыліся ва ўсесаюзнае спаборніцтва за сталінскі ўраджай 1937 года.

Брыгада тав. **Ганчарэвіча** сельгасарцелі «Чырвоны баец», Карсакаўскага сельсовета, узяла на сябе абавязацельства атрымаць наступны ўраджай: бульбы з 9 гектараў — па 500 цэнтнераў, а з 4 па 800 цэнтнераў і з 1 гектара — 1.000 цэнтнераў; зерневых культур у сярэднім з гектара — па 45 цэнтнераў і па 12 цэнтнераў ільновалакна.

Звяно сельгасарцелі «Комінтэрн» (звеннявы Скакун Іван змагаецца атрымаць бульбы з пяці гектараў па 500 цэнтнераў, з двух — па 800 цэнтнераў і з аднаго гектара — 1.000 цэнтнераў; зярна — 45, ільновалакна — 12 цэнтнераў з гектара.

На нарадзе прысутнічаў знатны чалавек Барысаўшчыны — дэлегат Надзвычайнага VIII Усесаюзнага З'езда Советаў тав. **Шаршэнь** Мацвей Карпавіч, брыгадзір калгаса «Большэвік», Бытчанскага сельсовета, які дабіўся ў мінулым годзе рэкорднага ўраджаю бульбы па Беларусі 560 цэнтнераў з гектара.

На нарадзе тав. Шаршэнь абавязаўся перакрыць усесаюзны рэкорд Клаўдзіі Епіхінай (Калужскі раён, Маскоўскай вобласці), якая сабрала 815 цэнтнераў бульбы з гектара.

Шаршэнь абавязаўся змагацца не менш, як за 1.000 цэнтнераў у 1937 г.

З яркай прамовай выступіў прафесар тав. **Дарожкін**, які адзначыў вялікую зацікаўленасць калгаснікаў Барысаўшчыны ў барацьбе за атрыманне высокіх ураджаяў, зацікаўленасць у авалоданні агратэхнікай.

На нарадзе выступіў таксама сакратар раённага камітэта партыі тав. **Маісееў**. Ён заклікаў калгаснікаў змагацца за высокі ўраджай не толькі з асобных участкаў, але з усёй калгаснай плошчы.

Еўг. ЕГОРАВА.

Новы атрад арганізатараў сельскай гаспадаркі

1 студзеня 1937 года адбыўся ўрачысты выпуск студэнтаў Вышэйшай комуністычнай сельскагаспадарчай школы Беларусі імя Леніна.

На выпуску прысутнічалі загадчык сельскагаспадарчага аддзела ЦК КП(б)Б тав. Картукоў, народны камісар земляробства БССР тав. Бенек, сакратар Сталінскага горрайкома КП(б)Б тав. Літвін і інш.

Тав. Картукоў, вітаючы выпускнікоў ад імя ЦК КП(б)Б з паспяховым сканчэннем вучобы, паставіў перад імі рад канкрэтных задач, звязаных з практычнай работай.

Выступіўшы выдатнік вучобы тав. Языковіч выказаў падзяку ПК КП(б)Б і асабіста тав. Гікало ад імя выпускнікоў за штодзённую ўвагу і клопаты, якія аказваюцца школе. Ён выказаў абяцанне выпускнікоў змагацца за сталінскія 7—8 мільярдаў пудоў хлеба, за стаханаўскія металы работы ў сельскай гаспадарцы.

На ўрачыстым выпуску адбылося прэміраванне выпускнікоў—выдатнікаў вучобы бібліятэкамі, імяннымі гадзіннікамі і інш. каштоўнымі падарункамі.

185 чалавек, авалодаўшыя марксісцка-ленінскай тэорыяй і агратэхнічнымі ведамі, накіроўваюцца на практычную работу ў раёны БССР.

Прыезд артыстаў Тбіліскага тэатра оперы і балета ў Маскву

2 студзеня ў Маскву прыбыў асноўны склад трупы тбіліскага дзяржаўнага тэатра оперы і балета, спектаклі якога зоймуць цэнтральнае месца ў праграме дэкады грузінскага мастацтва.

На Курскім вакзале сустракаць дарагіх гасцей сталіцы сабраліся шматлікія дэлегацыі маскоўскіх тэатраў і грамадскіх арганізацый.

Ад імя работнікаў мастацтваў сталіцы гасцей вітаў тав. Я. О. Баярскі. Адказваючы на прывітанне, тав. Татарышвілі выказаў гарачую падзяку майстрам мастацтваў сталіцы за цёплую брацкую сустрэчу.

* * *

Зараз у Маскве ўжо знаходзіцца звыш 500 работнікаў тбіліскага дзяржаўнага тэатра оперы і балета.

Дэкада грузінскага мастацтва пачнецца 5 студзеня ў Дзяржаўным Вялікім Акадэмічным тэатры паказам оперы «Даісі».

Папярэдняе запаўненне перапісных лістоў

1 студзеня ў Менску пачалося папярэдняе запаўненне перапісных лістоў на жыхароў сталіцы. З 9 гадзін раніцы да 11 гадзін вечара 955 штотчыкаў праводзілі абход кватэр свайго ўчастка і запаўнялі на кожнага грамадзяніна неабходныя весткі.

Першы дзень работы паказвае, што насельніцтва сталіцы адносіцца да перапісу свядома. Штотчыкаў усюды сустракалі гасцінна. У радзе месц іх запрашалі на чай, на сямейныя вячэры.

За адзін дзень папярэднім запаўненнем перапісных лістоў ахоплена больш 50 проц. жыхароў Менска. Абсалютная большасць лістоў запоўнены добраякасна. (БЕЛТА).

ВАЕННА-ФАШЫСЦКІ МЯЦЕЖ У ІСПАНІІ

Поспехі рэспубліканскіх войск на цэнтральным і паўднёвым франтах

ПАРЫЖ, 31 снежня. (БЕЛТА). Камітэт абароны Мадрыда паведамляе, што на фронце Гвадалахары рэспубліканскія войскі занялі горад Атыенса (на паўночны захад ад Сігуэнсы), які мае важнае значэнне.

**

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 1 студзеня. (БЕЛТА). Згодна паведамленняў іспанскіх карэспандэнтаў англійскіх газет, учора артылерыя мяцежнікаў абстрэльвала цэнтральную частку Мадрыда.

На фронце Гвадалахары (на паўночны ўсход ад Мадрыда) узяцце рэспубліканскімі войскамі горада Атыенса дало вялікія перавагі рэспубліканцам. Гэты ўчастак фронта мае вельмі вялікае значэнне, бо ён абараняе Мадрыд з паўночнага ўсходу. Карэспандэнт кансерватыўнай газеты «Дэйлі тэлеграф» паведамляе, што рэспубліканскія войскі за дзень прасунуліся на 24 кілометры. Ваенна-стратэгічнае значэнне ўзяцця Атыенсы заключаецца ў тым, што яно перашкаджае мяцежнікам перакінуць войскі ў напрамку на паўднёвы ўсход з мэтаю спыніць наступленне рэспубліканцаў на Тэруэль (арагонскі фронт). Рэспубліканцам было аказана слабае супраціўленне. На гэтым участку фронта салдаты з войск мяцежнікаў браталіся з рэспубліканцамі і ў гутарках з імі заяўлялі, што яны перайшлі-б на бок рэспубліканцаў, але баяцца зрабіць гэта таму, што члены сем'яў салдат, перайшоўшых на бок рэспубліканцаў, былі расстраляны мяцежнікамі.

Вялікую цікавасць праяўляе друк да наступлення рэспубліканскіх войск на кардоўскім фронце (на поўдні Іспаніі). Гэта наступленне, якое мае мэтаю адкінуць войскі мяцежнікаў за раку Гвадалквівір, называюць боем за ўраджай маслін, які ў сёлетнім годзе вельмі вялікі і павінен яшчэ быць сабраны.

Карэспандэнт найбольш уплывовай і інфармаванай англійскай газеты «Таймс» піша, што, на думку іспанскага ўрада, канец 1936 года з'яўляецца таксама канцом найгоршага, найбольш небяспечнага перыяда мяцежу. Рашаючае выпрабаванне сіл, — прадаўжае карэспандэнт. — яшчэ наперадзе, але яно адбудзецца не ў тых умовах, якія існавалі 3 месяцы назад, калі наспех створаная народная міліцыя адступала пад націскам мяцежнікаў. Зараз рэспубліканская Іспанія мае армію, якая налічвае некалькі сот тысяч чалавек, арганізаваных па-новаму.

У заключэнне карэспандэнт заяўляе: «Перажыты вялікія небяспекі і чакаюць бадай, яшчэ больш вялікія выпрабаванні, але ва ўрадавым лагеры ўпэўнены, што ўзыходзіць зорка новай Іспаніі».

**

ВАЛЕНСІЯ (горад на ўсходнім узбярэжжы Іспаніі, часовая рэзідэнцыя ўрада), 1 студзеня. (БЕЛТА). Учора рэспубліканскі разведчы самалёт бамбардыраваў тры поезды мяцежнікаў, якія ішлі ў Тэруэль (арагонскі фронт). На фронце Кардовы (на поўдні Іспаніі), эскадрылля ўрадавых самалётаў бамбардыравала калону грузавікоў з войскамі мяцежнікаў.

**

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 1 студзеня. (БЕЛТА). Агенцтва Гавас паведамляе з Мадрыда, што ў рэзультаце атакі ўрадавых войск у раёне Віль дэль Рыо (45 клм. на паўночны ўсход ад Кардовы) мяцежнікі панеслі цяжкія страты, пакінуўшы на полі бою больш 90 забітымі, а таксама чатыры гарматы і шмат вінтовак.

**

ПАРЫЖ, 2 студзеня. (БЕЛТА). Як перадаюць з Іспаніі, камітэт абароны Мадрыда апублікаваў сёння паведамленне, у якім гаворыцца, што ў сектарах Манклоа і Французскага маста на мадрыдскім фронце мяцежнікі прадпрынялі безрэзультатную атаку.

Новагодняе пасланне Ларго Кабальеро

ЛОНДАН, 1 студзеня. (БЕЛТА). Глава іспанскага ўрада Ларго Кабальеро ў навагоднім пасланні ліберальнай газеце «Ньюс кронікл» выражае цвёрдую ўпэўненасць у тым, што справа свабоды пераможа ў Іспаніі і што фашысцкія мяцежнікі пацерпяць паражэнне.

«Ураду Іспанскай рэспублікі, — указвае Кабальеро, — законна належыць улада. У сваёй барацьбе супроць мяцежнікаў ён выконвае волю народу. Абараняючы суверэнітэт Іспаніі, ён у роўнай меры абараняе суверэнітэт усіх дэмакратычных краін, якія ў выпадку перамогі мяцежнікаў у Іспаніі падверглiся-б небяспецы з боку фашызма».

Законапраект аб амністыі ў Іспаніі

ВАЛЕНСІЯ, 2 студзеня. (БЕЛТА). Урад прыняў рашэнне прадставіць у пастаянную камісію картэсаў (парламент) законапраект аб амністыі асоб, якія зрабілі палітычныя, сацыяльныя і крымінальныя злачынствы да 15 ліпеня 1936 года. Не падлягаюць амністыі асобы, якія зрабілі злачынствы контррэвалюцыйнага характару, а таксама асобы, прымаўшыя ўдзел у падаўленні паўстання астурыйскіх гарнякоў у кастрычніку 1934 г.

Англа-італьянскае пагадненне аб Міжземным моры

РЫМ (сталіца Італіі), 2 студзеня. (БЕЛТА). Афіцыяльна паведамляецца, што сёння міністр замежных спраў Чыано і англійскі пасол Дрэмонд падпісалі ад імя сваіх урадаў дэкларацыю, якая датычыць становішча ў Міжземным моры. Як перадаюць з паінфармаваных крыніц, у дэкларацыі гаворыцца перш за ўсё аб нязменнасці цяперашніх пазіцый Італіі і Англіі ў Міжземным моры, аб палягшэнні італа-англійскіх адносін і паважанні законных інтарэсаў іншых міжземнаморскіх краін.

У італьянскім афіцыяльным паведамленні падкрэсліваецца вялікае значэнне англа-італьянскай дэкларацыі і ўказваецца, што яна сведчыць аб «магчымасці актыўнага супрацоўніцтва Італіі і Англіі ў Міжземным моры».

Германскія ваенныя судны затрымалі іспанскія параходы

ЛОНДАН, 2 студзеня. (БЕЛТА). Згодна паведамлення берлінскага карэспандэнта агенцтва Рэйтэр, германскімі ваеннымі суднамі, якія знаходзяцца ля берагоў Іспаніі, затрыман параход «Арагон» водазмяшчэннем у 1.896 тон, які належыць іспанскай міжземнаморскай параходнай кампаніі. Як указваецца, параход быў затрыман з прычыны адмаўлення ўлад Більбао (сталіцы аўтаномнай Баскскай вобласці) здаць поўнасцю германскаму крэйсеру «Кенігсберг» груз, які знаходзіўся на германскім параходзе «Палос» і вызваліць іспанскага падданага, які знаходзіўся на гэтым параходзе.

Згодна апошніх вестак, параход «Арагон» накіроўваўся ў адзін з іспанскіх партоў і быў затрыман германскім браненосцам «Адмірал граф Шпэе».

**

ЛОНДАН, 2 студзеня. (БЕЛТА). Парыжскі карэспандэнт кансерватыўнай газеты «Дэйлі мэйль» гутарыў з іспанскім пaслом у Парыжы Аракістэнам аб затрыманні іспанскага парахода германскім ваенным караблём. Аракістэн заявіў: «Гэта акт вайны. Калі затрыманы параход належыць іспанскаму ўраду, то не можа быць сумнення, што гэта найбольш сур'ёзны інцыдэнт падобнага роду з пачатку канфлікта ў Іспаніі».

Паводле слоў ліберальнай газеты «Ньюс кронікл», наўрад лі можа сустрэць больш абураючае насілле, чым «несправакаваны напад германскага крэйсера «Кенігсберг» на іспанскі параход у іспанскіх водах».

**

ЛОНДАН, 2 студзеня. (БЕЛТА). Берлінскі карэспандэнт газеты «Дэйлі мэйль» паведамляе, што іспанскі параход «Арагон» быў захвачан крэйсерам «Кенігсберг», які «узяў гэты параход на буксір, адвёў яго ў порт Пасахес і перадаў іспанскім мяцежнікам».

Кансерватыўная газета «Дэйлі экспрэс» піша, што германскі броненосец «Адмірал граф Шпэе» захваціў іспанскі параход «Арагон» ля паўднёвага ўзбярэжжа і затрымаў бышую на барту каманду, у той-жа час германскі крэйсер «Кенігсберг» прадпрыняў дзеянні супроць іспанскага парахода «Сотон» у Біскайскім заліве.

Губернатар Сантандэра (порт на поўначы Іспаніі на ўзбярэжжы Біскайскага заліва) апублікаваў заяву аб захваце парахода «Сотон» водазмяшчэннем у 1.376 тон. У заяве гаворыцца, што крэйсер «Кенігсберг» адкрыў агонь па параходу «Сотон» без папярэджання ў тэрытарыяльных іспанскіх водах, але ні адзін снарад не папаў у параход. Пасля абстрэлу крэйсер «Кенігсберг» захваціў параход «Сотон» і прымусіў капітана падпісаць дакумент аб яго згодзе накіраваць свой параход у тым напрамку, у якім укажа яму германскі крэйсер. Параход «Сотон» накіраваўся да берага, дзе каманда была высаджана пад дуламі гармат крэйсера «Кенігсберг».

Аб гэтым выпадку было паведамлена іспанскаму ўраду ў Валенсію для прыняцця мер.

Берлінскі карэспандэнт кансерватыўнай газеты «Дэйлі экспрэс» піша, што паведамленні аб дзеяннях германскіх ваенных суднаў знішчылі надзеі Англіі і Францыі на змену германскай пазіцыі ў іспанскім пытанні.

Маніфест прыхільнікаў Лігі нацый

ЛОНДАН, 1 студзеня. (БЕЛТА). Друк удзяляе значную ўвагу маніфесту, падпісанаму 12 віднымі англійскімі палітычнымі дзеячамі, у якім яны заклікаюць у мэтах захавання цвёрдага міру падтрымліваць Лігу нацый і прынцып калектыўнай безапаснасці. Маніфест падпісалі відныя кансерватары Уінстон Чэрчыль, лорд Літтон, лібералы Лойд Джордж, Сінклер, лэйбарысты Этлі, Дальтон, Ноэль Бейкер, а таксама лорд Сесіль, прафесар Джыльберт Мерэй і інш.

У маніфесце ўказваецца, што для папярэджання вайны і захавання цвёрдага міру неабходна, каб дзяржавы—члены Лігі нацый—ясна заявілі аб сваёй рашучасці выканаць абавязацельствы па статуту Лігі нацый і прымаць меры да недапушчэння агрэсіі, уключаючы меры ваеннага парадку.

Падпісаўшыя маніфест указваюць таксама, што рэформа Лігі нацый павінна не аслабіць, а ўзмацніць Лігу нацый у якасці зброі папярэджання вайны.

Кансерватыўныя газеты «Таймс» і «Морнінг пост» адмоўна выказваюцца аб гэтым маніфесце.

Новы крэдытны білет у 5 пезет, выпушчаны Каталонскім урадам 16 снежня г. г. Злева ізабражэнне рабочага, справа сялянкі, у цэнтры тры вінтоўкі і кулямётная лента. (СФ).

ЗРЫВАЮЦЬ ІЛЬНОЗАГАТОЎКІ

На пасяджэнні Бражскага сельсовета Бабруйскага раёна, старшыня калгаса «Новае жыццё» т. Гарэлік выступіў з гарачай прамовай аб ільнозагатоўках. Ён біў сябе кулакамі ў грудзі і ўрачыста заяўляў: «Мы ўсё зробім, каб у бліжэйшыя дні разлічыцца з дзяржавай па ільну».

З таго часу прайшлі не дні, а тыдні. Калгас яшчэ не здаў 300 кілаграмаў валакна і ні аднаго кілаграма пакулі.

У калгасе працоўная дысцыпліна на нізкай ступені. [illegible] масавыя прагулы. [illegible] Гарэлікам [illegible] Сярод калгаснікаў зусім не праводзіцца масава-растлумачальная работа.

П. ЛОСЬ.

НІЗКІЯ ТЭМПЫ І ДРЭННАЯ ЯКАСЦЬ

Два месяцы, як на чашніцкай машынатрактарнай станцыі пачаўся рамонт трактароў і машын. За гэты час адрамантавана ўсяго 8 трактароў і 5 плугоў. Пры такіх тэмпах рамонт не скончаць і да лета. [illegible]

Тлумачыцца такое становішча тым, што дырэкцыя МТС (дырэктар тав. Рабкін, намеснік па палітчасці тав. Стальмах) не наладзіла [illegible].

Работа ў майстэрні пачынаецца [illegible] са спазненнем [illegible] электрычным святлом.

У кавальскім цэху рабочыя трацяць гадзіны, каб знайсці кавалак жалеза. У зборачным цэху заўсёды нехапае [illegible]

[illegible]

Усё прычыны, якія прыводзяць да зрыву рамонту.

А. ПАЎЛОЎСКІ.

ЧАМУ НЕ ВЫВОЗІЦЦА ЎГНАЕННЕ?

Калгасы Барысаўскага раёна могуць поўнасцю сабе забяспечыць мінеральным угнаеннем. Але да гэтага часу амаль ні адзін калгас не клапоціцца аб хутчэйшай вывазцы ўгнаення. У выніку гэтага на станцыях Барысаў і Прыяміна ляжыць амаль пад адкрытым небам 450 тон фосфарытнай мукі і калійнай солі. Старшыні калгасаў да гэтага часу не вывезлі ўгнаенне.

Адзін толькі калгас «Дружная праца», [illegible] сельсовета, старшынёй якога тав. [illegible], атрымаў [illegible]

Чаму-ж астатнія калгасы Барысаўскага раёна [illegible] угнаенне? Чаму-ж райземаддзел не [illegible]

Яўг. ЕГОРАВА.

ДРАПЕЖНІЦКІЯ АДНОСІНЫ ДА КОНЕЙ

У калгасе «Пралетарскі шлях», Гарохскага сельсовета, Магілёўскага раёна варварскія адносіны да коней. 12 і 13 снежня [illegible]

[illegible] тым, што замест 5 конюхаў на работу выходзіць толькі адзін.

З-за дрэннага догляду за гэтымі [illegible]

МАРКАЎ.

ЛІКВІДАВАЦЬ ЗАПАЗЫЧАНАСЦЬ

Я, трактарыст Прапойскай МТС, выпрацаваў у 1936 годзе 537 працадзён. За ўсё гэта [illegible] МТС [illegible] 1936 год [illegible]

БЛАГАДЗЕРАЎ.

ЗГНАІЛІ СЕНА І САЛОМУ

У калгасе «Чырвоная Беларусь», Гаршанскага сельсовета, Смілавіцкага раёна вельмі дрэнна захоўваюць кармы. [illegible]

ГАЛУБОВІЧ.

ТРЭЦІ МЕСЯЦ БЕЗ ЗАРПЛАТЫ

(Пісьмо рабочага)

У соўгасе «Тарасава», Ратамскага сельсовета, Менскага раёна, ёсць дзіцячы сад і ясьлі. [illegible]

[illegible] ён не перавядзе грошы, пакуль загадчыца ясель Лебедзева не прадставіць справаздачу ў райфінаддзел.

Работніцы не задаволіліся такім адка[illegible] ЦСПСБ. Там ім абяцалі расследваць і прыняць меры. Пакуль справа не зрушылася з месца.

А. ТРУХАНОВІЧ.

У НОЧ НА 1 СТУДЗЕНЯ 1902 года

(РАСКАЗ СТАРЫХ БАТУМСКІХ РАБОЧЫХ АБ СУСТРЭЧЫ З ТАВАРЫШОМ СТАЛІНЫМ)

Сёння, напярэдадні новага, 1937 года ў шчаслівай краіне перамогшага сацыялізма нам, старыкам, хочацца ўспомніць і расказаць маладому пакаленню аб другой навагодняй ночы, праведзенай намі разам з вялікім Сталіным, аб ночы, якая захавалася ў нашай памяці назаўсёды, на ўсё жыццё.

Усе мы, што расказваем сёння аб гэтай ночы, працавалі тады, 35 год назад, у горадзе Батумі на заводзе капіталіста Ротшыльда. Разам з намі сустракалі тады новы год таксама рабочыя іншых заводаў, з манташэўскага завода, чыгуначнікі, друкары, але многіх з іх ужо няма ў жывых. Засталіся вось мы толькі, былыя рабочыя завода Ротшыльда.

Страшны гэта быў час. Мы працавалі па 12—14—16 гадзін, і нам плацілі грашы. Мы жылі ў брудных, цесных хібарках, нашы сем'і заставаліся заўсёды раздзетымі, разутымі, галоднымі. А гаспадарам заводаў — крывапіўцам было ўсё мала. Яны душылі рабочых яшчэ і штрафамі. Адзін з нас—Парфірый Ламджарыя, былы рабочы ляснога цэха завода Ротшыльда — добра запомніў такі выпадак. Зламаўся раз у аднаго рабочага кончык нажа. Гэтага рабочага, папершае, па-зверску збілі (наогул білі нас жорстка на ўсіх заводах), а, па-другое, аштрафавалі на суму, роўную кошту ўсяго нажа. Такіх выпадкаў можна прыпомніць сотні і тысячы.

Дзесьці ў глыбіні сэрца тоілася злоба і нянавісць да гаспадароў. Але жылі мы раз'яднана, думалі і пакутвалі ў адзіночку. Злобу і нянавісць да паноў, мары і надзеі аб іншым жыцці, аб светлых днях кожны тоіў у сабе, баючыся выказаць свае пачуцці, свае жаданні адзін аднаму.

І ніхто не адважваўся загаварыць аб самым важным, аб галоўным: аб хлебе, аб жыллі, аб галодных, раздзетых дзецях, аб чалавечых правах, аб барацьбе з лютым ворагам — капіталістам, аб арганізацыі рабочых...

Не было тады ў Батуме такога чалавека — моцнага, волевага, чэснага, які-б ведаў патрэбы, мары, настроі рабочых, які-б умеў аб'яднаць, накіраваць, вучыць барацьбе, загартоўваць нашу волю, выхоўваць, рыхтаваць да баёў з самадзяржаўем, з праклятым капіталістычным ладам.

Але вось дачакаліся мы сапраўднага чалавека, сапраўднага важака, сапраўднага настаўніка. У канцы лістапада ў 1901 годзе ў Батум прыехаў таварыш Сталін, ініцыятар і стваральнік першага тіфліскага выбарнага камітэта РСДРП ленінска-іскраўскага напрамку. У Батум ён быў пасланы тіфліскім камітэтам РСДРП для стварэння батумскай соцыял-дэмакратычнай арганізацыі.

Прыезд маладога Сталіна ў Батум рабочыя адчулі вельмі быстра, таксама як быстра ён змог звязацца з патрэбнымі людзьмі, забяспечыць некалькі канспіратыўных кватэр, умоўных месц для сустрэч, сходаў, мітынгаў. Пазнаёміўшыся з некаторымі перадавымі, надзейнымі рабочымі, ён хутка стаў пашчупваць праз іх, адкуль і каго можна прыцягваць на сходы. Са здзіўляючай быстратой і надзвычайным чуццём пазнаваў ён людзей. Дастаткова яму было адной сустрэчы, бадай, нават аднаго погляду, адной рэплікі, каб здагадацца, беспамылкова вызначыць, ці прыгодны гэты чалавек для такой вялікай і адказнай работы, якую Сталін разгортваў у Батуме.

Ён стаў ствараць на прадпрыемствах гурткі з рабочых. За якіх-небудзь дватры тыдні ім было створана ў Батуме 11 такіх гурткоў. На чале іх стаялі старасты, або, як іх тады называлі, «атыставі», што значыць на рускай мове дзесятнік, бо ў гуртках было ў нас тады па 10 чалавек. Усімі гэтымі гурткамі кіраваў ён, дваццацідвухгадовы Сталін.

Мы ўжо ведалі яго як таленавітага арганізатара, вопытнага, тонкага, знаходлівага канспіратара. Цяпер мы адчулі маладога Сталіна і як бліскучага знаўца жыцця рабочых, умоў іх працы, выдатнага прапагандыста, нястомнага агітатара.

Падыходзіў к канцу 1901 год. 11 гурткоў рэгулярна займаліся пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна. Перадавыя рабочыя батумскіх заводаў, якія ўваходзілі ў гэтыя гурткі, і тыя, хто чуў хоць-бы адзін раз таварыша Сталіна на сходзе, ужо добра яго ведалі, горача палюбілі гэтага палкага рэвалюцыянера, які ўмеў вельмі проста, красачна і спакойна растлумачыць рабочаму ўсе істотныя пытанні, з нецярплівасцю заўсёды чакалі яго паяўлення.

У канцы снежня, за тыдзень або за два да новага года, таварыш Сталін падзяліўся з тым-сім з нас выдатнай думкай. Ён прапанаваў сабраць у надзейным месцы групу перадавых, правераных ужо рабочых з розных заводаў, стараст гурткоў і правесці гэты сход у ноч пад 1 студзеня 1902 года пад відам сустрэчы новага года. Прапанова гэта была настолькі астравумнай, што яна была адразу спаткана адабрэннем.

Сталі намячаць месца сустрэчы. Гэта было самым галоўным у арганізацыі прапанаванага таварышом Сталіным сходу. Спыніліся на кватэры Сільвестра Ламджарыя, па Кладбішчанскай вуліцы, у доме № 12. Яна адпавядала ўсім патрабаванням канспірацыі. Стаяў гэты дом у пустынным, глухім месцы, да таго-ж у Сільвестра быў адзін прасторны пакой, у якім магло свабодна размясціцца чалавек 30. Але нават у такім надзейным месцы трэба было да канца інсцэніраваць вечарынку сустрэчы новага года. Рашылі скласціся рублі па два і закупіць усё неабходнае, каб стварыць поўную ілюзію сустрэчы новага года.

Грошы былі ўручаны Герасіму Каладзе, які закупіў неабходную правізію. Месца і час сустрэчы загадзя ведалі ўсе, хто павінен быў прысутнічаць. Склад удзельнікаў намячаў сам таварыш Сталін.

І вось надышоў гэты дзень. Мы чакалі яго з вялікай нецярплівасцю. Вельмі хацелася пазнаёміцца адзін з адным. У гэту ноч многія з нас сустрэліся разам упершыню, і азнаямленне актыва было адной з мэт арганізаванага таварышом Сталіным сходу. Вельмі хацелася яшчэ і яшчэ раз паслухаць нашага любімага арганізатара, настаўніка, прапагандыста, правадыра. Яшчэ і яшчэ раз зазірнуць у яго разумныя, пранікальныя вочы, паслухаць яго спакойны голас, які вымаўляе глыбока западаючыя ў памяць і свядомасць словы.

Збіраліся мы да Сільвестра Ламджарыя толькі з наступленнем цемры. Прыходзілі па аднаму, па два, не больш. Уваходзілі ў дом не адразу, спачатку агляддаліся: ці не сочыць хто. І ўжо пераканаўшыся ў безапаснасці, крочылі па бравенчатаму гасцілу праз канаўку і ўваходзілі ў дом.

У тую памятную ноч на гістарычным сталінскім сходзе прысутнічалі Сільвестр і Парфірый Ламджарыя, Копыя Кандэлакі, Міхаіл Габунія, Парфірый Курыдзе, Сільвестр Тодрыя, Фрыдон Ламтадзідзэ, Герасім Каладзе, Тэафіл Гагіберыдзе, Канстанцін Каландараў, Іосіф Дудучава, Мірыан Хамерыкі, Кішвардзі Цэрцвадзе і інш. Апошнімі прыйшлі таварыш Сталін з Каландаравым.

Са з'яўленнем таварыша Сталіна адразу стала неяк весялей. Людзі адчулі сябе свабадней. Гэту яго звычайную якасць зближаць, радніць людзей у тую ноч мы адчулі і пазналі як ніколі.

Ён ведаў усіх сабраўшыхся. Ведаў ужо і слабасці асобных людзей. Для кожнага ў яго знаходзіўся або жарт, або ласкавае слова, або лёгкі папрок, кінуты як-бы мімаходам. Так з самага пачатку гэтага незвычайнага сходу стварылася вельмі інтымная і разам з тым упаўне дзелавая абстаноўка. У гэтым таксама праявілася майстэрства таварыша Сталіна, майстэрства рэвалюцыянера-прафесіянала, чулага знаўцы людзей, арганізатара, настаўніка.

Уселіся за стол. Таварыш Сталін напомніў нам, што сабраліся мы для сур'ёзнай справы. Прадзельна проста растлумачыў ён мэту гэтага сходу. Ніколі, ніколі не забыць гэтых слоў, гэтага голасу! Ніколі, ніколі не забыць гэтай хвалюючай ночы, апошняй ночы 1901 года!

Ён гаварыў нам: «Паглядзіце вакол сябе, вось тут стаяць заводы, фабрыкі, майстэрні, параходы. Хто ўсё гэта стварыў, хто ўсё гэта пабудаваў, хто ўсё гэта прыводзіць у рух? Гэта стварылі рабочыя, гэта пабудавалі рабочыя, гэта прыводзяць у рух рабочыя сваімі ўласнымі рукамі, сваімі мускуламі, сваім потам. А каму ўсё гэта належыць? Хто ўсім гэтым карыстаецца? Усё гэта належыць і ўсім гэтым карыстаецца другі. Імя яму — самадзяржаўе. Імя яму — капіталізм. Імя яму — памешчык. Імя яму — поп».

Мы слухалі нашага Сталіна, стараючыся не кашлянуць, стараючыся запомніць кожнае слова, кожную інтанацыю, кожны жэст. І было лёгка яго слухаць, бо ён гаварыў як заўсёды спакойна, цягучна, выразна. Ён бліскуча ўмеў данасіць да самага сэрца слухачоў словы, поўныя глыбокай, сапраўднай праўды, і ён пакінуў гэтыя словы ў нашых розумах і сэрцах на ўсё жыццё.

Ён гаварыў нам далей, што ў рабочага ёсць толькі адзін шлях барацьбы са сваімі ворагамі — з самадзяржаўем, капіталістамі, памешчыкамі. Гэты шлях — у стварэнні моцнай, баявой, згуртаванай, дысцыплінаванай рабочай партыі. Ён гаварыў аб якасцях, неабходных для членаў такой арганізацыі, аб бязмежнай адданасці ідэям, барацьбе, справе рабочага класа: аб лішэннях, звязаных з членствам у такой арганізацыі; аб суровых умовах падполля.

Ён гаварыў так пераканаўча, зразумела і проста, што многім з нас здавалася ў гэтыя мінуты, што таварыш Сталін ужо не месяц з намі, а многія гады, што гэтыя словы яго прагучэлі для нас вельмі даўно і ўжо моцна ўраслі ў нашу свядомасць. І адзін з удзельнікаў сходу Міхаіл Габунія не змог стрымаць ахапіўшага яго хвалявання. Ён ускочыў і голасна сказаў словы клятвы.

«Я не хачу памерці ў сваім ложку, як жалкі трус. Я хачу аддаць усе свае сілы, усё жыццё гэтай барацьбе!».

Гэта хваляванне перадалося ўсім нам, якія сядзелі вакол Сталіна. Яго словы запалілі нас, яны быццам напоўнілі новай крывёю, новай бадзёрасцю, новымі надзеямі.

Хтосьці прапанаваў тосты. Трэба было ўсё-ж рабіць від, што мы п'ем, весялімся, сустракаем новы год.

Не адзін з нас падумаў тады, як многа таварыш Сталін ужо зрабіў для нас, як многа ён ужо зрабіў з самімі намі. Ён унёс у нашы розумы новыя ідэі, новыя мыслі, адчаканіўшы іх, як гэта ён умеў рабіць, па-сталінску. Ён адкрыў нам вочы на многае, што да яго прыезду было для нас скрытым, схаваным. Ён навучыў нас бачыць і ў грузіне, і ў армяніне, і ў цюрку, і ў грэку, перш за ўсё, яго класавую прыналежнасць.

А якой моцнай была варожасць паміж цюркамі і армянамі, паміж рускімі і яўрэямі, варожасць, якую насаджалі і распальвалі царскі ўрад і нацыяналісты! Толькі з прыездам таварыша Сталіна мы зразумелі, якімі шавіністамі былі і злапалучныя «прасвяціцелі» Чхеідзе і Рамішвілі.

Сярод нас сядзела ў гэту ноч некалькі чыгуначных рабочых. Таварыш Сталін з першых-жа дзён сваёй работы ў Батуме паставіў пытанне аб неабходнасці стварэння гуртка сярод чыгуначнікаў, аб прыцягненні чыгуначных рабочых у арганізацыю. Ён растлумачваў нам, чаму гэта так важна. Чыгунка — гэта і транспарт і сувязь. Можна перакідваць людзей, літаратуру..

Вось таварыш Сталін звярачаецца да Сільвестра Ламджарыя. Уважліва прыслухоўваемся да слоў настаўніка, бо яны важны не толькі для Сільвестра: «Вы, Сільвестр, — гаворыць таварыш Сталін, — падняліся ўжо на адну ступеньку па сваёй службовай лесніцы. Адміністрацыя завода вылучыла вас з чорнарабочых у прыказчыкі. Адміністрацыя падмасліла вас. Глядзіце, Сільвестр, не станьце мяккім і падатлівым ад гэтага падмасліванння. Шлях гэты коўзкі. Вось так вярбуюць фабрыканты для сябе верных слуг. Вось так яны рыхтуюць штрэйкбрэхераў, здраднікаў рабочага класа».

Усе мы выпілі за Сільвестра, за стойкасць, за вернасць справе рабочага класа і моцна запомнілі гэты мудры сталінскі тост.

Сільвестр адказаў таварышу Сталіну тостам, у якім была выражана наша агульная палкая любоў да нашага настаўніка.

Сільвестр сказаў: «Ты — першы факел для батумскіх рабочых. Жадаем табе свяціць таксама ярка для рабочага класа доўгія, доўгія гады».

Зімняя ноч прамільгнула хутка. Усім было шкада ўходзіць, расставацца, развітвацца. У гэту гістарычную ноч пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна была аформлена батумская соцыял-дэмакратычная арганізацыя і вылучана кіруючая партыйная група на чале з таварышом Сталіным, адыгрываўшая ролю батумскага камітэта РСДРП.

... У вокны ўжо зазірнула першая вестачка надыходзячага дня — першага дня 1902 года — алая палоска досвітку.

Ужо світае, — сказаў таварыш Сталін. — Час разыходзіцца. Хутка ўзыйдзе сонца. Пройдуць гады, і гэта сонца будзе свяціць для нас, для нашых дзяцей і ўнукаў. Я пажадаю ўсім нам, каб мы хутка маглі збірацца, ужо не тоячыся ў цесных пакойчыках, а свабодна, на прасторным полі, на вольным паветры..

Усхваляваныя, мы думалі аб нашым светлым будучым.

Разыходзіліся зноў па аднаму, па два.

Так мы сустракалі новы год з вялікім Сталіным.

Старыя батумскія рабочыя: **Парфірый Ламджарыя, Парфірый Курыдзе, Канстанцін Каландараў, Тэафіл Гогіберыдзе, Герасім Каладзе, Мірыан Хамерыкі, Кішвардзі Цэрцвадзе.**

Батумі снежань 1936 г. («Праўда»).

НАША ПРАДУКЦЫЯ Ў 1937 годзе

ЗАВОД імя КІРАВА

У 1936 годзе наш варштатабудаўнічы завод выпусціў варштатаў на суму 3.616,5 тысяч рублёў, паралельных і стулавых ціскоў на 1.945,2 тыс. рублёў, абсталявання для дражджавых заводаў на 60 тысяч рублёў і правёў розных рамонтных работ на суму каля 2 мільёнаў рублёў. У 1936 годзе завод асвоіў круглапільны варштат з дыяметрам дыску 710 міліметраў з механічнай падачай і аднашпіндэльны працяжны варштат з механічнай падачай у 10 тон.

На 1937 год заводам пастаўлены больш складаныя задачы. Ён павінен выпускаць тры новыя тыпы варштатаў і падрыхтаваць для сэрыйнага выпуску, пачынаючы з 1 квартала 1938 года, чацверты тып.

[illegible] гэтых чатырох тыпаў варштатаў тры павінны мець гідраўлічную падачу (круглапільныя варштаты з дыяметрам дыску 300 міліметраў і 710 міліметраў і аднашпіндэльны працяжны варштат у 7,5 тоны). Чацверты тып — гайканарэзны варштат для нарэзкі гаек да 40 міліметраў.

Новаасвойваемыя варштаты не вырабляюцца ні на адным заводзе нашага Саюза і таму ганаровая задача асваення ляжа на калектыў нашага завода.

Агульная праграма па варштатабудаўніцтву на 1937 год значна павялічваецца. Арыентыровачна трэстам намячаецца праграма па варштатабудаўніцтву ў 6.750 тысяч рублёў замест 3.616,5 тысяч рублёў у 1936 годзе.

Апрача варштатабудаўніцтва ў 1937 годзе завод павінен будзе выпусціць 44 тысячы пар стулавых і паралельных ціскоў, правесці розных рамонтных работ на 1.900 тысяч рублёў. Усяго праграма па заводу на 1937 год выразіцца ў суме 9.670 тысяч рублёў.

Для паляпшэння якасці выпускаемай прадукцыі ў 1937 годзе дэталі варштатаў будуць праходзіць тэрмічную апрацоўку.

САРОКІН,
дырэктар менскага машынабудаўнічага завода імя Кірава.

ЗАВОД „ЧЫРВОНЫ МЕТАЛІСТ“ імя КІРАВА

Наш завод у 1937 годзе будзе выпускаць амаль тыя-ж варштаты, якія ўжо асвоены ў 1936 годзе, але ў той-жа час яны будуць значна зменены ў сваёй канструкцыі.

Асноўнай істотнай змене падвергнуцца варштаты плоскашліфавальныя 375В і 375Б (тып «Гарднер № 7½ і 4), тачыльныя варштаты 3630 і 3636 і паліравальны 385А.

Завод павінен асвоіць новы тып плоскашліфавальнага варштата з вертыкальным шпіндэлем, так званы каруселныя тып. Праектуецца гэты варштат сіламі завода і замяніць імпартуемыя да гэтага часу з-за граніцы варштаты для аўтатрактарнай і авіяцыйнай прамысловасці ад фірмы «Гарднер», «Беслі» і інш.

СЛІОЗБЕРГ,
дырэктар віцебскага завода «Чырвоны металіст» імя Кірава.

ШВЭЙНАЯ ФАБРЫКА імя ДЗЕРЖЫНСКАГА

Гадавы план у суме 6.421,2 тыс. руб. фабрыка выканала 26 кастрычніка. Дадатковай прадукцыі звыш гадавога плана выпушчана на суму 1.600 тысяч руб. Фабрыка за 11 месяцаў зэканоміла каля 38.000 метраў мануфактуры.

У дадатак да ўсяго асартыменту 1936 г. (касцюмы пінжачныя, касцюмы тужурачныя для дарослых, касцюмы куртачныя для школьнікаў, 6 фасонаў касцюмчыкаў для дашкольнікаў, касцюмы суконныя, плашчы мужчынскія, жаночыя і школьныя, штаны для дарослых, школьнікаў і дашкольнікаў) мы ў 1 квартале 1937 г. будзем шыць яшчэ пелагрэйкі, шаравары, спецплашчы з капюшонамі і камбінезоны, белыя касцюмы, белыя штаны для дарослых і школьнікаў і новыя 3 фасоны касцюмчыкаў для дашкольнікаў узамен ранейших.

У першым квартале 1937 г. мы арганізоўваем новы цэх для пашыўкі камбінезонаў.

Аб'ём прадукцыі 1 квартала 1937 года узрастае, супроць плана 1 квартала 1936 года, на 12,2 проц.

ШАПІРА,
дырэктар бабруйскай швэйнай фабрыкі імя Дзержынскага.

ШЧОТАЧНАЯ ФАБРЫКА імя КРУПСКАЙ

У 1936 годзе фабрыка выпрацоўвала галантарэйныя і тэхнічныя шчоткі, розныя кісці і бартавую тканіну. У 1937 годзе фабрыка механізуецца, атрымлівае 9 новых аўтаматаў: плацяныя, шавецкія, і інш.

План 1937 года павялічан на 37 проц. супроць плана 1936 г. Намячаюцца к выпуску новыя асартыменты павышанай якасці (плацяная «лодачка» ў 6 колерах аддзелкі, шляпная шчотка ў 3 колерах і т. д.).

Распрацаваны новыя фасоны афармлення і аддзелкі шчотак — галаўных, аўтаматных і інш. Фабрыка асабліва ўзмоцнена рыхтуецца да прыгожай і добрай аддзелкі галантарэйных шчотак.

ГАСІЛОЎСКІ,
дырэктар менскай шчотачнай фабрыкі імя Крупскай.

ШКЛОЗАВОД „НОЎКА“

Наш завод на працягу раду год выпрацоўваў толькі лямпавае шкло. На 1937 год мы запланавалі выпуск лямпавага шкла ў колькасці 20.000.000 штук розных фасонаў.

КІСЯЛЕЎСКІ,
дырэктар завода «Ноўка», Суражскага раёна.

ЛЕСАЗАВОД „ПРОЛЕТАРЫЙ“

У 1936 годзе мы выпрацоўвалі наступны асартымент: дошкі для сельгасмашынабудаўніцтва, палавыя, вагонная абшыўка, для авіябудаўніцтва, палубнік, аўтабудаўніцтва, аўтабудаўніцтва, фрызу для паркета, гонты і розную тару.

У 1937 годзе будзе выпрацоўвацца гэты-ж асартымент, але частку яго ўжо будзем выпрацоўваць у струганым выглядзе (па плану ў 1937 годзе ў нас прадугледжваецца ўстаноўка стругальнага варштата). Усе адыходы ад лесапілення, якія раней выкідаліся, будуць скарыстоўвацца на апал у новапабудаванай электрастанцыі.

МЕМЕХ,
дырэктар мазырскага лесазавода «Пролетарый».

Падрыхтоўка да перапісу насельніцтва СССР. НА ЗДЫМКУ: начальнік бюро перапісу т. Баўдзей Е. А. інструктуе работнікаў перапісу насельніцтва Менска.
Фото Я. Салавейчыка.

НА ЎЗРОВЕНЬ СУЧАСНЫХ ЗАДАЧ

Па ініцыятыве таварыша Сталіна ў верасні 1932 года было вынесена рашэнне ЦК ВКП(б) аб стварэнні камуністычных сельскагаспадарчых школ.

Асноўная задача гэтага рашэння—падрыхтаваць кваліфікаваных кіраўнікоў для райкомаў ВКП(б), райвыканкомаў, МТС, соўгасаў і калгасаў.

Гэта мудрае сталінскае рашэнне зыходзіла з таго, што абставіны ў вёсцы змяніліся. Дробная сялянская гаспадарка была ў асноўным пераведзена на соцыялістычныя рэйкі—узніклі калгасы, укаранялася новая тэхніка, трэба было калгасы арганізацыйна ўмацоўваць, асвойваць тэхніку, ставіць сельскую гаспадарку на навуковыя рэйкі.

Для гэтага патрэбны былі новыя кіраўнікі, якія маглі-б хутка разбірацца ў складаных абставінах, па-большэвіцку расстаўляць сілы для лепшай арганізацыі шматскладанага сельскагаспадарчага арганізма.

Ленінска-сталінская нацыянальная палітыка, якую ажыццяўляе наша партыя, і лозунг таварыша Сталіна аб тым, што «кадры вырашаюць усё» далі магчымасць Савецкай Беларусі рыхтаваць свае кадры для сельскай гаспадаркі. За чатыры гады ВКСГШ імя Леніна выпусціла 1.045 слаўных кіраўнікоў соцыялістычнай сельскай гаспадаркі. 1 студзеня 1937 года мы выпусцілі яшчэ 185 чалавек. У гэтым новым а[illegible]дзе кіраўнікоў сельскай гаспадаркі 80 пр[illegible] карэнных беларусоў.

У сценах школы яны атрымалі партыйнае выхаванне, узброіліся марксізмам-ленінізмам, атрымалі адпаведныя веды па гісторыі партыі, палітэканоміі, агульнай гісторыі, агранаміі, жывёлагадоўлі, механізацыі і інш.

Выпускнікі змагаліся за якасць вучобы па-большэвіцку. 54,5 проц. выпускнікоў скончылі школу на «выдатна» і «добра». 10 выпускнікоў за ўвесь час вучобы з'яўляліся стаханаўцамі. (Шымеліс, Герасімовіч, Языковіч, Януліс, Канашонак, Рэўтовіч, Ходараў, Ільюшына, Шляпачнік і Гудзак).

Гэтыя факты сведчаць аб тым, што ленінска-сталінскі экзамен у аўладанні ведамі, тэхнікай выпускнікі ВКСГШ вытрымалі. Усе яны прыбылі ў школу з нізавой кіруючай работы. Гэта, галоўным чынам, старшыні сельсоветаў, калгасаў, парторгі, брыгадзіры і інш., якім не хапала тэарэтычных ведаў.

Зараз 185 членаў і кандыдатаў ВКП(б) і комсамольцаў, падкаваныя марксісцка-ленінскай тэорыяй, узброеныя спецыяльнымі ведамі, накіроўваюцца ЦК КП(б)Б на адказную работу. 37 чалавек з іх едзе на партыйную работу ў якасці начальнікаў палітаддзелаў соўгасаў і іх намеснікаў, намеснікаў дырэктароў МТС па палітчасці, 13 чалавек накіроўваюцца на работу ў якасці дырэктароў МТС і соўгасаў, 36 чалавек—намеснікамі дырэктароў МТС па разліковай часці, 10 чалавек накіроўваюцца на кіруючую работу ў апараты Наркамзема і Наркамсоўгасаў, 13 чалавек—на кіруючую работу ў зямельныя органы і загатоўчыя арганізацыі, 12 чалавек—намеснікамі сакратароў і сакратарамі райкомаў комсамола, 11—загадчыкамі аддзелаў РК КСМ, 9—райпрапагандыстамі КСМ і т. д.

З прыведзеных даных відаць, што партыя аказвае ім вялікае давер'е. ЦК КП(б)Б патрабуе ад выпускнікоў канкрэтнай большэвіцкай работы. На аснове Сталінскай Канстытуцыі яны абавязаны будуць яшчэ шырэй разгарнуць барацьбу за стаханаўскія метады работы ў сельскай гаспадарцы, няспынна змагацца за 7—8 мільярдаў пудоў зярна, даць краіне больш прадукцыйнай жывёлы.

Гэта работа ўдасца выпускнікам тады, калі яны будуць удасканальваць свае веды на практычнай рабоце, не адставаць ад палітычнага і гаспадарчага жыцця нашай краіны. Выпускнікі абавязаны весці сістэматычную барацьбу з ахвосцем трацкісцка-фашысцкай банды, скажальнікамі сельскагаспадарчай практыкі.

ЦК КП(б)Б і асабіста т. Гікала аддаюць вялікую ўвагу нашай школе. Гэта дае нам магчымасць з кожным годам паляпшаць якасны склад выпускнікоў. Аб гэтым сведчыць і работа, на якую зараз накіроўваюцца скончыўшыя сельгасшколу студэнты.

Дрэнна толькі тое, што не ўсе райкомы КП(б)Б выконваюць указанні ЦК аб камплектаванні школы. Яны часта пасылаюць на вучобу малапісьменных, не адпавядаючых патрабаванням ВКСГШ людзей. Асабліва гэта адносіцца да такіх вядучых раёнаў, як Магілеўскі, Віцебскі, Аршанскі, Полацкі, Слуцкі, Гомельскі, Дзяржынскі і інш.

Калектыў работнікаў і выкладчыкаў ВКСГШ намагаюць усе сілы для таго, каб поўнасцю выканаць задачы, пастаўленыя перад ВКСГШ Цэнтральным Камітэтам партыі,—даць сельскай гаспадарцы большэвікоў, аўладаўшых марксісцка-ленінскай тэорыяй і агратэхнічнымі ведамі.

ЮРАЎ,
рэктар ВКСГШБ

Прычыны прарываў

Віцебскі чыгуначны вузел адыгрывае рашаючую ролю ў рабоце Заходняй чыгункі, як вузел, які звязвае буйнейшыя прамысловыя цэнтры Ленінград — Данбас. Праз станцыю Віцебск штодзенна праходзяць сотні і тысячы вагонаў з хлебам, нафтаю і інш. грузамі. Аднак вузел працуе дрэнна, не забяспечвае [illegible] прасоўванне грузаў. [illegible]

Паязды сістэматычна адпраўляюцца з вялікім спазненнем. За час з 25 па 30 снежня толькі 30 проц. паяздоў адпраўлены дакладна па раскладу. Астатнія 70 проц. паяздоў адышлі са спазненнем. [illegible]

[illegible]

Арк. ЗАРУБЕНКА, А. ПІМШТЭЙН, Н. СЕРБІЕНКА.

КЛІМАВІЦКІ РАЁН САРВАЎ ЛЕСАВЫВАЗКІ

Клімавіцкі раён на 20 снежня выканаў план IV квартала па лесавывазцы ўсяго на 27 проц. [illegible]

[illegible] Гікала і Валковіч неаднаразовымі тэлеграмамі патрабавалі ад леспрамгаса і раённых арганізацый безагаворачнага выканання плана вывазкі лесу. Раённыя арганізацыі пытаннем лесазагатовак амаль не займаюцца. Сярод многіх старшынь калгасаў пануюць шкодныя настроі, быццам з-за дрэннай дарогі нельга вывозіць лес.

Калі 21 снежня ў Клімавічах сабраўся [illegible] сова парторгам Гразевіцкага сельсовета, то ён адказаў, што яму няма калі гутарыць аб лесавывазцы і наогул адмовіўся выканаць свой план вывазкі лесу. Аб паводзінах Манетава паведамлена РВК, але ён ніякіх мер не прыняў.

ЛЕСАРУБ.

ЭДУАРД САМУЙЛЁНАК

Апавяданне пра гуманізм

Спачатку размова ішла аб дробязях. Госць, Іван Іванавіч, лысы, дробненькі старык хадзіў па пакоі. Гаспадар маўкліва сядзеў за сваім прасторным рабочым сталом. Павольна шчоўкаў маятнік, з сумежных пакояў даносіўся гоман і смех.

— Вось і яшчэ гадок пражылі мы з табой, Ефім Сцяпанавіч... — уздыхнуў госць, падыходзячы да акна.

Ефім Сцяпанавіч моўчкі паківаў галавой. У прыхожай азваўся званок. Па карыдоры нехта прабег. Раздаліся радасныя воклічы, прывітанні. Потым усё гэта рушыла па карыдоры. Збіраліся госці.

Іван Іванавіч доўга стаяў ля акна, пазіраючы ў цемру, дзе шырока раскінулася сузор'е агнёў горада, потым падышоў да стала.

— Ведаеш, Ефім Сцяпанавіч, што я хачу зрабіць? — спытаў ён. — Я хачу сказаць нашаму маладняку навагодні тост.

— Ну, ну?.. — заахвочваючы ўсміхнуўся гаспадар.

— Я ім скажу так... (Іван Іванавіч прыняў позу аратара). Маладыя таварышы, маладыя сябры нашы...

— Ну, ну...

— Год — гэта трыста шэсцьдзесят пяць дзён, плюс шэсць гадзін. Гэта мера, ўстаноўленая чалавекам для вызначэння адлегласці часу, напоўненая жыццём: натхненнем творчасці, радасцю перамог, адчаем няшчасцяў, спакоем сілы, парывамі шуканняў, усім, што ўласціва жыццю. Для мяне і для майго паважанага калегі і старога друга, Ефіма Сцяпанавіча, шмат гэтых мерак засталося ў мінулым. Мы не толькі адлічылі дастатковую колькасць іх, але і грунтоўна азнаёміліся з іх, так сказаць, начынкай. Начынка была нядобраякаснай... Жыццё ў тых умовах было прыніжэннем, творчасць — геройствам. Цяпер пад словам «геройства» разумеецца нешта такое, што немагчыма абсалютна нідзе на свеце і магчыма толькі ў краіне Советаў. І цяпер мы з Ефімам Сцяпанавічам на геройства, у новым сэнсе слова, няздольны з прычыны зношанасці механізмаў, і гэта не па сутнасці маёй прамовы. Сутнасць яе ў тым, што я яшчэ раз і яшчэ раз хачу сказаць: вы самыя шчаслівыя людзі на свеце. Вы жывеце ў краіне, законы якой з'яўляюцца марай лепшых людзей усіх часоў і эпох. Вы нарадзіліся ў гэтай краіне, і ваша маладосць расквітнела ў ёй. Для вас першы дзень новага года — гэта новая ступень да вышынь чалавечага шчасця, вольнай творчасці, радасцей жыцця. Вы — моладзь, якая не ведала жудасці прыніжэння, роспачы жабрацтва, тугі адзіноцтва... Дарагія сябры мае! Заканчваючы сваю прамову, я хачу даць вам адну параду: ідучы сваімі дарогамі, абмінаючы знакі гадоў, назаўсёды запамятайце дату сёнешняга дня. Яна завяршыла год, у які адбылася значнейшая гістарычная падзея. Гэты год падараваў чалавецтву Сталінскую Канстытуцыю. Назаўсёды запамятайце гэта і аберагайце, як лепшы ўспамін вашай маладосці. За радасць і шчасце нашай краіны, за лепшых яе людзей, за здароўе дарагога і любімага, вялікага нашага правадыра. З новым годам, таварышы!

У гэты-ж момант зазвінеў тэлефон. Ефім Сцяпанавіч падышоў і ўзяў трубку. Хвіліну ён стаяў моўчкі і слухаў. Іван Іванавіч заўважыў, як сыйшліся яго сівыя бровы і рыска заклапочанасці лягла на маршчыністы лоб.

— Я... — сказаў Ефім Сцяпанавіч, і з укосу зірнуў на акно. — Словам... вось што... Прысылайце машыну.

І паклаў трубку.

— Што там такое?.. — спытаў зацікаўлены Іван Іванавіч, разглядаючы кнігу.

— Паедзеш куды нібы?

— Не зусім, — сурова ўсміхнуўся Ефім Сцяпанавіч. — Я палячу на самалёце.

— Што?

— Я табе сказаў: мне трэба ляцець на самалёце. Званілі ад наркома аховы здароўя... Патрэбна неадкладная аперацыя. Захварэў значны работнік, інжынер, кансультант будаўніцтва.

— Далёка?

— Трыста кілометраў... Мне сказалі, што аэраплан гатовы і чакае, на гэтым, як яго... старце. Зараз прыдзе машына, дапамажы мне сабрацца...

— Ефім... А сэрца?

— Што, сэрца?

— А сэрца тваё... Твая хвароба... Ты-ж ніколі не лётаў!.. Ты ведаеш, чым гэта можа скончыцца?

— Не будзем строіць трагедый, — цвёрда сказаў ён. — Мне трэба ехаць. Гэта чалавек, які пабудаваў гіганцкі завод, цуды тэхнікі і гордасць краіны. Яму пагражае пагібель і я адзін магу ратаваць яго. Да таго-ж, у нас з ім ёсць і асабістая справа. Ён быў некалі маім другам. Я шчыра дружыў з ім адзін год, і ненавідзеў яго потым трыццаць гадоў. Сёння надышоў час скончыць нашы спрэчкі. Словам, больш няма аб чым гутарыць... Трэба спяшацца. Будзь ласкавы, там на шафе скрынка з інструментам.

Праз некалькі часу Ефім Сцяпанавіч зусім падрыхтаваны, стаў ля дзвярэй.

— Я павінен пераглядзець тэзіс аб геройстве, — ціха сказаў узрушаны Іван Іванавіч. — Я скажу...

— Толькі паспрабуй! — пагрозна зашаптаў Ефім Сцяпанавіч. — Ты што, не ведаеш становішча Надзі? Ты хочаш мяне пазбавіць унука? Ты глядзі ў мяне, аратар! Скажы, што я на ўсю ноч паехаў да хворага, будзь за гаспадара і больш нічога ад цябе не трэба. Ну, я пайшоў... Правільней, палячу!

І з гэтым Ефім Сцяпанавіч выйшаў.

— Прафесар хірургіі... — з захапленнем сказаў Іван Іванавіч. — Лётчык! Ах, Ефім, і ты не пастарэў!

На аэрадроме Ефім Сцяпанавіч упершыню глянуў угору і ўбачыў чорную непранікнёную прастрань. Гэта была бязмерная вышыня, запоўненая цемрай.

Крылатая машына сарвалася з месца, памчала па полі і з гулам пайшла ўгору. Недзе з боку праплылі агні, глыбокая цемра ахапіла Ефіма Сцяпанавіча і ён адчуў як сэрца цяжка варухнулася і стукнула ў грудзях. Цыферблаты прыбораў запоўненыя бледным фасфарычным святлом паплылі перад вачыма цмянымі плямамі.

— Нічога, нічога... — прашаптаў Ефім Сцяпанавіч.

Ацкнуўся Ефім Сцяпанавіч ад моцнага штуршка. Самалёт імчаў па зямлі ў зыбкім святле пражэктароў, цёмныя фігуркі людзей беглі побач і адставалі. Ефім Сцяпанавіч знайшоў сілы ўздыхнуць і адчуў сябе лепш.

Лётчык вылязаў з кабіны, азіраючыся на Ефіма Сцяпанавіча. Нехта падышоў да самалёта. Воддаль бліснуў агонь і хутка пачаў набліжацца. Па аэрадроме імчала аўто. Ефім Сцяпанавіч хацеў паварушыцца і не здолеў. Яму стала страшна, але потым ён здагадаўся, што прывязаны.

— Вы дрэнна сябе адчуваеце, прафесар? — спытаў лётчык. — Нічога, гэта пройдзе. У наступны раз...

— У наступны раз можа быць яшчэ горш... — адказаў прафесар. — Мне шэсцьдзесят пяць гадоў і зношанае сэрца. Ну, таварышы, хто тут з больніцы. Я баюся, мы спозімся.

* * *

Так, Ефім Сцяпанавіч ведаў гэтага чалавека. Нездаровы старэчы тлушч, сівізна і бледнасць твару не перашкаджалі бачыць здаўна знаёмыя рысы. Гэта быў ён, Леанід Паўлавіч Клёнскі. Ефім Сцяпанавіч вырашыў, што дыягназ правільны, адвярнуўся ад хворага і сказаў:

— Падрыхтуйце... Я пайду, адпачну крыху.

Ён прайшоў у сумежны пакой і пачаў мыць рукі.

... Гэта было даўно, трыццаць гадоў таму назад. Малады ўрач земскай больніцы дружыў з маладым інжынерам вялікага металургічнага завода.

Леанід Паўлавіч Клёнскі быў багатым чалавекам, жыў шырока і служыў толькі таму, што хацеў «быць у народзе». Ён быў вольнадумцам і за гэта трапіў у правінцыю. Мясцовыя зубры коса пазіралі на прыгожага і багатага малойчыка, які красамоўна разважае аб альтруізме, гуманізме і іншых высокіх рэчах. На гэтай глебе і пачалася дружба інжынера і ўрача, які нядаўна скончыў універсітэт. Дружба была, аднак, нядоўгай і скончылася адным навагоднім вечарам.

Ефім Сцяпанавіч быў у ліку гасцей на вечары ў інжынера. Ён сядзеў у кутку, стараючыся не паказваць сваіх парадкам такі зношаных боцінак і рабіў выгляд, што цалкам захоплены музыкай пышнай дачкі суседняга памешчыка. Потым надакучыла сядзець, ён вышаў у карыдор і зараз-жа да яго падышла жанчына.

— Доктар, даражэнькі, я вас прашу,— трывожна зашаптала яна, азіраючыся.— Я сястра пакаёўкі пана інжынера... Працую тут, на фабрыцы... Доктар, у мяне сын памірае, будзьце ласкавы, дапамажыце... Тут недалёка, у бараках... Ратуйце, даражэнькі, пашкадуйце бедных людзей... Сем гадкоў яму...

Жанчына ўсхліпнула. Ефім Сцяпанавіч моўчкі і спяшаючыся пачаў апранацца. Праз некалькі хвілін ён хутка ішоў па дарозе і за ім спяшалася жанчына, ахопленая трывогай маці.

Калі Ефім Сцяпанавіч адчыніў дзверы, то нейкі момант затрымаўся на парозе, не адважваючыся ступіць наперад. Душнае, цёплае паветра, цяжкі пах густа ішоў яму насустрач.

— Зачыняй дзверы! — злосна крыкнулі з барака.

— Вось тут... — сказала жанчына. — Наш фабрычны доктар казаў, што трэба аперацыя, што яго трэба ў земства завесці... А мяне з фабрыкі не пушчаюць...

Доктар нахіліўся і разглядзеў у кучы лахманоў васкова-жоўты дзіцячы твар. Ён пачаў агляд. Праз некалькі часу Ефім Сцяпанавіч спяшаючыся ўхутаў дзіцянё ў лахманы, якія пападаліся пад руку.

Калі ён увайшоў у карыдор інжынерскай кватэры, са сталовай даносіўся голас Клёнскага: — ...і расквітнеюць, панове, высокія ідэалы гуманізма і чалавечнасці. За новы год, за будучыню!

Ён вышаў у карыдор, калі яго паклікаў Ефім Сцяпанавіч ажыўлёны і здаволены. Вочы яго блішчэлі, ад яго пахла віном і парфумай.

— Дзе ты падзеўся, мы проста прыдумаць не маглі!—з дакорам сказаў ён.— А гэта што, што ў цябе на руках?

— Хворае дзіця, — спяшаючыся адказаў Ефім Сцяпанавіч. — Леанід, загадай закласці тройку, я павязу яго ў больніцу. Патрэбна зараз-жа аперацыю... Інакш...

Ён сустрэўся з поглядам жанчыны і змоўк.

Парт'ера заварушылася, і жаночы голас паклікаў:

— Леанід!

І Ефім Сцяпанавіч учуў, як маладая, прыгожая, абаяльная жанчына голасна шаптала мужу:

— Мой вазок не для таго, каб на ім вазіць усякіх карослівых байструкоў. Чуеш? І не думай у мяне. Мы пасля вячэры праедземся з гасцямі, іх коні адпа-

(Працяг гл. на 4-й стар.).

ЭДУАРД САМУЙЛЕНАК

АПАВЯДАННЕ ПРА ГУМАНІЗМ

(Канец. Пачатак гл. на 3-й старонцы).

чылі... Я не хачу хварэць на скарлатыну... Ты чуеш, Леанід?

Клёнскі вышаў у карыдор, крыва ўсміхаючыся і хаваючы вочы.

Ефім Спяпанавіч моўчкі завярнуўся і вышаў, беражна трымаючы сваю ношу.

...Праз паўтары гадзіны яны прайшлі крыху больш за палову шляху. Ефім Спяпанавіч зняў паліто, аддаў жанчыне і ішоў цяпер у адным сурдуце. У ясным святле месяца маўкліва ляжалі снежныя прасторы. Далёкія лясы хмурнелі на гарызонце. Новагодняя ноч была светлай і спакойнай. Доктар ішоў, ён стаміўся, але страшнае было не ў гэтым. Страшнае было ў тым, што ён адчуваў, як у яго на руках загасае жыццё. Ён баяўся глянуць на маленькі, худы тварык, ён баяўся ўбачыць смерць. Ён ішоў і ішоў і жанчына спяшалася за ім. Яны пайшлі да лесу і гады недзе ў срэбных прасторах зазвінелі далёкія званкі і пачалі набліжацца. Па дарозе імчалі тройкі інжынерскай кампаніі.

Пачулася ўсхрапванне коней, выкрыкі і песні. Званкі заліваліся зусім блізка. Доктар вышоў з дарогі, прайшоў некалькі крокаў, спаткнуўся, але устояў на нагах і потым асцярожна паклаў сваю ношу на снег.

— Усё... — сказаў ён. — Мы спазніліся...

Жанчына плакала. Тонкія галасы званкоў заміралі ў гушчары лесу. Урачыстае маўчанне, глыбокая цішыня зноў вышлі на снежныя прасторы палёў...

**

Ефім Спяпанавіч ішоў па карыдоры і за ім маўклівай групай яго вучні. Выдатны знаўца таемніц чалавечага цела, які не раз перамагаў смерць, ва ўсеўзбраенні сваіх ведаў і вопытаў ішоў ратаваць жыццё. Дзверы аперацыйнага пакоя адчыніліся.

Пасля аперацыі Ефім Спяпанавіч прайшоў у габінет дырэктара бальніцы, сеў за стол і пачаў пісаць.

«Леанід! — пісаў ён. — Я ратаваў тваё жыццё, рызыкуючы сваім. На гэтым нашы спрэчкі скончаны. Я ненавідзеў цябе шмат гадоў і каб ты застаўся такім якім быў, я не крануўся-б з месца для таго, каб цябе ратаваць. Але я ведаю хто ты. Я ведаю, што ты адзін з першых прышоў на дапамогу совецкай краіне ў гады грамадзянскай вайны, ты не прадаўся ворагам за золата, ты змагаўся са школьнікамі і пабудаваў завод, якіх мала ў свеце.

Так, Леанід, мы прайшлі доўгі жыццёвы шлях і шмат чаму навучыліся. Ты мог цэлыя дні гаварыць аб высокіх ідэалах маралі і гаварыць шчыра, ад сэрца, а на справе не мог супроцьстаяць выпадковаму капрызу выпеставанай жанчыны і ад гэтага загінула маладое жыццё. Я цябе ненавідзеў і ты заслужыў гэта. Але і я не зусім быў правы. Я гатовы быў тады загінуць сам, каб ратаваць адно жыццё, але ні на адну хвіліну не думаў аб тысячах гэткіх-жа самых дзяцей, якія гінулі пры такіх-жа ўмовах.

Леанід, тая будучыня, аб якой ты марыў, з'яўляецца сёнешнім днём. Я шчаслівы, што мы дажылі да гэтых дзён. Я першы падаю табе руку прымірэння, нашы даўнія спрэчкі скончаны, бо спрачацца нам няма аб чым. Жыццё, якім мы жывем, прасякнута тымі вышэйшымі ідэаламі, аб якіх мы маглі толькі марыць. Мы калі-небудзь убачымся з табой і будзем гаварыць аб гэтым. Бывай. Твой Ефім».

— Перадайце хвораму, калі ён паздаравее, — сказаў Ефім Спяпанавіч, падаючы дырэктару канверт.

РАДАСЦЬ І ВЯСЕЛЛЕ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Вечарам пад новы год у гарадскіх клубах, тэатрах і кіно яркім радужным святлом запаліліся новагоднія ёлкі і былі наладжаны балы маскарады. Асабліва вызначаўся сваёй арыгінальнасцю бал-маскарад у клубе трыкатажнікаў. Тут было мноства самых цікавых касцюмаў і масак.

На кватэрах у рабочых, навуковых работнікаў, урачоў і працоўных горада да позняй ночы панавала вяселле, вясёлыя песні і пляскі чуваць можна было ва ўсіх дамах горада. За здароўе таварыша Сталіна, за сваю выдатную радзіму, за новы шчаслівы год былі падняты тысячы бакалаў з дарагім віном.

Асабліва радасна сустракалі новы год дзеці. У дзіцячых садах, школах і на кватэрах дзеці доўга весяліліся вакол ярка ўпрыгожаных ёлак.

Арк. ЗАРУБЕЖНЫ.

БАЛ-МАСКАРАД СТАХАНАЎЦАЎ

Знатныя людзі бабруйскіх прадпрыемстваў, якія ў 1936 годзе з'явіліся ініцыятарамі стаханаўскага руху, новы год сустракалі на бале-маскарадзе ў гарадскім тэатры. Сярод іх былі: член ЦВК БССР, делегат Надзвычайнага VIII Усесаюзнага З'езда Советаў т. Гладышаў. Песні, танцы, музыка, вяселле напоўнілі гэты будынак.

Кожны з нецярплівасцю чакаў той мінуты, калі ён зможа паціснуць рукі сваім таварышам, знаёмым і павітаць іх з новым шчаслівым радасным годам. Стрэлкі гадзінніка паказалі роўна 24 гадзіны. Па радыё пачуўся звон гадзінніка на крэмлёўскай вежы, а потым у тэатры ўрачыстыя гукі «Інтэрнацыянала». Радасна біліся сэрцы ў гэтыя мінуты. Ніхто не мог устрымацца, каб не крыкнуць: «З новым годам, дарагі наш Сталін!», «Няхай жыве вялікі Сталін друг, бацька і правадыр!».

Выбух феерверка. Гэта значыць, закончыўся 1936 год і наступіў 1937 год. Ад імя РК КП(б)Б з новым годам вітае стаханаўцаў культпроп райкома партыі тав. Паяркоў.

— Працоўныя СССР, — гаворыць ён — святкуюць уступленне ў новы год 1936 год даў плеяду выдатных людзей, паставіўшых усесаюзныя і сусветныя рэкорды. 1937 год для працоўных Бабруйска будзе напружаным годам барацьбы пад сцягам Сталінскай Канстытуцыі за новыя перамогі, за новыя вытворчыя рэкорды.

Людзі абнімаюцца, паціскаюць рукі адзін аднаму, цалуюцца, хоць і не былі знаёмы да гэтага часу паміж сабой.

Новагоднія вечары адбыліся ў Доме Чырвонай Арміі, у доме піонераў, у клубах, школах, на кватэрах стаханаўцаў. Усюды наладжваліся новагоднія ёлкі і сямейныя вечары.

Я. РОЗЕНБЕРГ.

Весела сустракалі новы год дзеці нашай радзімы. НА ЗДЫМКУ: ёлка на кватэры ў адной з вучаніц менскай 15 школы Р. Базінай. Фота Лупейка.

У ПАГРАНІЧНІКАЎ

Зімовая, туманная ноч апусцілася на пагранічныя палі, лясы і балоты Палесся. У ленінскіх кутках застаў, камендатур, у залах клубаў пагранатрадаў запаліліся яркія агні новагодніх ёлак. Новы год пагранічнікі сустракалі падвядзеннем вынікаў баявой і палітычнай падрыхтоўкі. Байцы і камандзіры бралі на сябе соцыялістычныя абавязацельствы па вучобе і ахове дзяржаўных граніц на 1937 год.

Гутаркі скончыліся, і пачалося шчырае вяселле. Байцы разам са сваімі камандзірамі і іх баявымі падругамі-жонкамі спявалі песні аб сваёй любімай радзіме, аб шчаслівым жыцці, аб вялікім геніяльным Сталіне, пад чыім кіраўніцтвам створана выдатная радзіма. А калі баяністы, расцягнуўшы мяхі, зайгралі плясавую, ад тупату ног дрыжэлі шыбы.

Весела сустракалі новы год байцы заставы, разам з імі сустракаў новы год жаданы госць — начальнік далёкаўсходняй заставы імя Кацельнікава—чырвонасцяжац, тсаршы лейтэнант Глеб Чэрных. Байцы заставы паслалі новагодняе віншаванне пагранічнікам заставы імя Кацельнікава.

Скончыўшы вяселле, байцы сталі ўходзіць на граніцу, на змену сваім таварышам, якія варочаліся на заставы. Радасныя і вясёлыя, уходзілі пагранічнікі ў ноч, у цемру, да слупоў, адкуль відаць чорныя, змрочныя цёмныя вёскі другога свету, дзе не чуваць вясёлых песень і радаснай сустрэчы новага года.

Пайшлі на ахову граніцы лепшыя байцы-выдатнікі заставы імя тав. Ежова: тт. Ражкоў Салаўёў, пайшлі на граніцу шмат разоў прэміраваныя пагранічнікі тт. Мышнікаў Алексей. Піліпчук Васілій.

Сотні і тысячы дазораў і сакрэтаў наглуха закрылі граніцу, і ворагу яе не прайсці.

Асабліва весела сустракалі новы год у клубах атрадаў палкоўніка Гараніна, Шахава, Барташунаса. Роўна ў шэсць гадзін вечара ў вялікіх залах запаліліся агні ёлак, любоўна ўбраныя рукамі maцяpэй—жонак камандзіраў. Вясёлая, жыццёрадасная дзетвара быстра напоўніла залы шумам, песнямі і радасцю.

Задаволеныя, нагружаныя падарункамі, дзеці разыходзіліся па дамах, уступіўшы месца ля ёлкі дарослым. У залы сабраліся камандзіры са сваімі жонкамі.

Пад гукі аркестра танцуюць камандзіры і іх жонкі, апранутыя ў нацыянальныя касцюмы украінцаў, беларусоў і гераічнага народу Іспаніі.

На балах прысутнічала многа гасцей—ударнікі-стаханаўцы пагранічных калгасаў.

У клуб атрада, якім камандуе капітан т. Мартыненка, разам з сем'ямі прыехалі сустракаць новы год калгаснікі—Якоўская Марыя Шпілеўскі, узнагароджаныя ордэнамі за актыўную дапамогу пагранічнікам у ахове дзяржаўных граніц.

Больш 200 гасцей-калгаснікаў было на бале ў клубе атрада палкоўніка Шахава.

Роўна ў 12 гадзін ночы з рэпрадуктараў вырваліся гукі бою крэмлёўскага гадзінніка, і наступіўшы новы год быў спатканы гучнымі воклічамі «ўра» і апладысментамі. Сабраўшыяся падымалі бакалы за здароўе геніяльнага правадыра народаў, тварца нашага шчаслівага жыцця, вялікага Сталіна.

Танцы змяняюцца выступленнем калектываў мастацкай самадзейнасці, джаз-аркестраў, сольных спеваў і віртуознай пляскі.

Далёка за поўнач працягваецца вяселле і няма стомленасці, але доўг перад радзімай прымушае спыніць гэта вяселле і заклікае камандзіраў да выканання свайго ганаровага абавязку ў ахове граніц.

ПЯТРОЎ.

КАЗКА НА-ЯВУ

Здаецца, што дзесьці на лясной палянцы ў халодны зімовы вечар скачуць, весяляцца дзеці, абуджаючы да жыцця мёртвую прыроду. Яны танцуюць «лявоніху», «казачок», танец сняжынак, водзяць вясёлыя карагоды, потым на момант спыняюцца танцы, і ўжо чуваць звонкія галасы песень.

Гэтыя песні і танцы настолькі заражаючыя, што ў вясёлы карагод уліваюцца і пажылыя работніцы, старыкі і ўсе дарослыя госці сёнешняга вясельля.

Раптам раздалася дроб барабана, і пачуліся заклікаючыя гукі горнаў. Як-бы адгукаючыся на гэты заклік, на прасторнай зімовай палянцы закружыліся ў плаўным танцы сняжынак дзяўчынкі ў белым і такія-ж «сняжынкі» зацягнулі мілагучную мелодыю...

Над палянкай спускалася навагодняя марозная ноч. Асыпаўся снег з высокіх соснаў. Ярка замігалі рознакаляровыя зоркі на цёмна-блакітным фоне. Уводдалі на ступенчатай ледзяной горцы сядзеў адыходзячы год — хлопчык у ярка чырвоным камбінезоне са сцягам перамог стаханаўскага 1936 года. Сняжынкі яшчэ весялей закружыліся і запелі, калі ўбачылі доўгачаканага дзеда-мароза.

Пачалося самае вясёлае, самае радаснае святкаванне. У дзеда-мароза і яго сняжынак аказалася вялікае кола гасцей: зайчыкі, пеўні, куры, лісічкі, парасяты. Важна перавальваючыся з нагі на нагу, прышоў і буры мішка з віяланчэллю, а за ім і яго сябры па крылоўскаму квартэту — асёл, мартышка і казёл. Квартэту, як вядома, не атрымалася. І на здзіўленне ўсіх, у гэту зімовую сцюжу прыляцеў салавей. Мірна і дружна птушкі, звяры, сняжынкі заспявалі, закружыліся пад чароўную музыку вакол дзеда-мароза.

— А вось і новы год ідзе — заспяваў дзед-мароз.

І на маляўнічым фоне зімовай ночы ўспыхнула, засвяцілася яркімі пярэстымі агнямі вечна зялёная, густая, пышная ёлка. І чаго толькі на ёй ні было: шакаладкі, цукеркі, мандарыны, яблыкі, грушы, рыбкі, вавёркі, птушкі... Стары год зышоў з ледзяной горкі і разам з усімі радасна прывітаў маленькага хлопчыка ў чырвоным гарнітуры з надпісам на грудзях «1937 год».

Гэта адбывалася на сцэне. Але, калі ўвайшоў новы год і зала засвяцілася агнямі, сотні ўзбуджаных ззяючых радасцю дзяцей заапладыравалі і ў адзіным хоры загучэла песня пра шчаслівае дзяцінства пад сталінскім сонцам. З усіх канцоў упрыгожанай залы Палаца пачуліся воклічы, якія ішлі ад шчырых сэрцаў:

— Любімы правадыр вялікі Сталін! З новым годам цябе вітаем!

— Дзякуй, родны Сталін, за шчаслівае дзяцінства!

З новай сілай узмятнулася мелодыя, падхопленая ўсімі — і дзецьмі і дарослымі:

«Всюду жизнь и вольна и широка,
Словно Волга полная течет...»

Так дзеці сталіцы БССР у сваім цудоўным Палацы піонераў і акцябрат імя Гікало праводзілі 1936 год, год прыняцця Сталінскай Канстытуцыі, і сустракалі радасны, вясёлы і шчаслівы год яшчэ большага росквіту нашай квітнеючай радзімы.

Калі скончылася тэатралізаваная ёлка, дзеці запоўнілі пакоі, аўдыторыі, залы Палаца. Па шырокай мрамарнай лесніцы яны ўзнімаліся на другі паверх, спыняліся ля высачэзнага застыўшага на месцы дзеда-мароза, у руках якога былі кошыкі з падарункамі. Самыя маленькія госці вясёлага вечара — дашкольнікі кружыліся каля сваёй ёлкі, упрыгожанай іхнымі-ж рукамі па свайму густу. У спартыўнай зале да самай столі высілася яшчэ адна велізарная ёлка. Вакол яе таксама не змаўкалі радасныя песні і танцы.

Т. ХАДКЕВІЧ.
Н. ГАСМАН.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ АЛІМПІЯДА МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ РАБОЧЫХ І СЛУЖАЧЫХ КОМУНАЛЬНА-ЖЫЛЛЁВАГА БУДАЎНІЦТВА

Учора вечарам у менскім клубе імя Сталіна адкрылася ўсебеларуская алімпіяда мастацкай самадзейнасці рабочых, служачых і іх сем'яў комунальна-жыллёвага будаўніцтва. Для ўдзелу ў алімпіядзе прыбыла 200 чалавек з розных раёнаў БССР.

Клуб, дзе адбываецца алімпіяда, перапоўнен стаханаўцамі і рабочымі-будаўнікамі, а таксама і іншых прадпрыемстваў.

Учора на першым праглядзе самадзейнасці выступілі драмгурток менскага клуба будаўнікоў, які паказаў другі акт з п'есы «Шасцёра любімых» Арбузава. Член танцавальнага калектыва гэтага-ж клуба тав. Ярашэвіч выканала татарскі танец. Жаночы танцавальны калектыў пастройкома № 52 (г. Слуцк) выканаў танец «яблычка» і інш.

Алімпіяда працягнецца 4 дні. Сёння вечарам працяг прагляду самадзейнасці.

Ад КПК пры ЦК ВКП(б) па Беларусі

Ніжэйпамянёныя ў спісе выключаныя з партыі ў перыяд праверкі партдакументаў — былыя члены і кандыдаты партыі выклікаюцца ў г. Менск на выязную тройку партколегіі Камісіі партыйнага кантроля пры ЦК ВКП(б) на 9 студзеня 1937 года к 10 гадзінам раніцы ў памяшканне ўпаўнаважанага КПК пры БССР (Чырвонаармейская, 16):

Пятроўскі А. Л. (бягомльская партарганізацыя), Архіпаў Н. Н., Дземянцэвіч П. З., Клямер С. Я., Свірскі А. І., Сацукевіч В. П. (барысаўская партарганізацыя); Гарбуноў К. Ф., Крычаўцаў А. М., Манкевіч К. А. (бабруйская партарганізацыя); Буракоў Л. Е. (багушэўская партарганізацыя); Бабіновіч І. В., Аляшкевіч Н. Д. (бярэзінская партарганізацыя); Абрамовіч І. І., Цераховіч А. Ф., (будакашалеўская партарганізацыя); Шумейкіна Е. І. (веткаўская партарганізацыя); Брашоў М. К., Буйневіч Д. В., Высоцкі В. З., Канапелька І. М., Мядзведзеў П. Н., Усісер М. І., Ханін Г. Х., Цыганкоў М. Ф., Несцяркоў М. К. (віцебская партарганізацыя); Андрэеў А. А., Арцем'еў В. А., Багданаў В. І., Азарэнка А. А., Бржушковіч Э. Ф., Бяляеў А. Д., Вус Я. Н., Дзем'янаў М. І., Жабо А. А., Зелянкоў Ф. Т., Іваноў А. Е., Куцікаў А. І., Кох В. Н., Карэлін С. В., Калінаў А. І., Мазаленка С. М., Мядоў П. А., Арлоў П. С., Ціплякоў А. Д. (віцебскі палітаддзел чыгункі); Карнажыцкі В. Я (глуская партарганізацыя); Аскерка Я. В., Браневіч Б. І., Вінічэк І. О., Верамеенка Д. С., Гінзбург А. Л., Заматаеў Я. Ф., Лапін А. Г., Лапіцкі Н. К., Матлін Э. М., Машэй І. С., Марчук Г. Л., Пісаркоў А. Г., Пешка І. К., Снопка Г. В., Саранчук А. Я. (гомельскі палітаддзел чыгункі).

ПАПРАЎКА

У перадавым «Тысяча дзевяцьсот трыццаць сёмы год», апублікованым у «Звяздзе» 1 студзеня 1937 года, у 12 абзацы зверху стыльрэдактарам Казаком няправільна пастаўлена коска, якая сказіла сэнс фразы.

Гэту фразу трэба чытаць так: «Ніякіх іншых ідэалаў дэмакратыі і свабоды людзі яшчэ не прыдумалі. А ўсё тое, што прыдумана, у нашай Канстытуцыі запісана і гарантавана дзяржавай».

ДЗЕННІК

— **Заняткі гурткоў па гісторыі ВКП(б) і ленінізму** адбудуцца 3 студзеня ў 7 гадзін вечара ў памяшканні дома партактыва (пакой № 20—21).

— **Чарговыя заняткі курсаў партактыва, сакратароў парткомаў і парторгаў**, назначаныя на 3 студзеня 1937 года, адмяняюцца. Аб дні заняткаў будзе паведамлена асобна.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

БЕЛАРУСКІ ПЕРШЫ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР
4 студзеня — «ВАЎКІ І АВЕЧКІ»

ДЗЯРЖ. ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР
ТРАКЦІРШЧЫЦА

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
«ЗАКЛЮЧЕННЫЕ»

Дзіцячы гукавы кінотэатр
«ДУБРОВСКИЙ»

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
«У САМОГО СИНЕГО МОРЯ»

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
АГНІ ВЯЛІКАГА ГОРАДА

Гукавы кінотэатр «Спартак»
«КРЕСТЬЯНЕ»

БАБІЧ ХАЯ БЕНЯМІНАЎНА, урадж. г. Менска, пражывае ў г. Менску, мяняе імя на ЛАРЫСА.

Асоб, маючых пратэсты да змены імя, просяць паведаміць у менгарзагс.

Згубленыя і ўкрадзеныя дакументы лічыць несапраўднымі:

ХРОПІК Г. Ф.—пашпарт, ваенны білет і шаферскія правы; АДУЦКЕВІЧ Э. В.—пропуск фабрыкі «Кастрычнік»; БЕЗВАДЗІЦКАЯ З. К.—пенсійная кніжка; МЕДНІК Е. Д.—даведка аб здачы на абмен пашпарта; БУРЫВА З. І.—метрыка; БУРЫВА Н. І. — метрыка; РЫБАЛТОЎСКІ І. Ф. — пасведчанне асобы; ЖЫВАТЧЭНЯ І. Р.—пашпарт № 232932, комсамольскі білет № 4868604; МАРТЫНАВА Е. А. — пенсійная кніжка № 999751; ПРАКАПЦОЎ П. К.—даведка аб праходжанні псіхатэхн. камісіі; СОНКІН Б. М.—пашпарт № 233727, комсамольскі білет № 5047344; КЛІМОВІЧ Д. Ф.—пашпарт; БАБРОЎ Л. С.—ваенны білет; УРБАН Э. С.—пашпарт; СТАЛЯРЭНКА Д. Д.—пашпарт, ваенны білет, правы шафёра і профбілет; ЯЗЫКОЎ М. Р.—пашпарт, профбілет; КАЦЭН С. А. — пенсійная кніжка; ДУБАС Р. Н. — ваенны білет; БРАЗОЎСКАЯ Е. В. — пашпарт № 059207; ГЕРНЕР Г. А.—пашпарт і профбілет; КУРБЫКА П. А.—пашпарт.

На падставе распараджэння Кіраўніцтва РМТ
Беларуская кантора „РЭММАШТРЭСТА“ ў 1937 годзе будзе праводзіць абмен ЭЛЕКТРАМАТОРАЎ для палепшання косінуса фі.

Прадпрыемствы, якія жадаюць правесці абмен, павінны прыслаць Белканторы РМТ ЗАЯЎКІ з абавязковым указаннем фірмы, тыпу, магутнасці, напружання, сілы току, ліку абаротаў, род току, сістэмы якара, № матора, дэфектаў і прэйскурантнай цаны. Гэтыя весткі абавязкова павінны быць засведчаны і падпісаны адказным тэхнічным кіраўніком, галоўным інжынерам або галоўным механікам, як на матары, прапануемыя да абмену, так і на патрабуемых узамен.

У заяўках павінна быць таксама агаворана, што ўсе страты РМТ або матэрыяльныя прэтэнзіі, якія могуць быць прад'яўлены да Белканторы РМТ з-за няправільнасці ўказаных вестак прадпрыемствы поўнасцю прымаюць на сябе. Без патрабуемых вестак заяўкі не будуць прымацца.

БЕЛКАНТОРА РЭММАШТРЭСТ.

БЕЛАРУСКАЕ КІРАЎНІЦТВА СУВЯЗІ
на падставе пастановы СНК СССР № 656 ад 27/III 1934 г. і інструкцыі НКСувязі СССР даводзіць да ведама ўсіх арганізацый, устаноў, прадпрыемстваў і вайсковых часцей, якія маюць у сваім веданні
РАДЫЁТРАНСЛЯЦЫЙНЫЯ ВУЗЛЫ,
прадназначаныя для трансляцыі вяшчальных праграм і не маюць дазволаў на права эксплаатацыі, што яны
павінны НЕ ПАЗНЕЙ 15 студзеня 1937 г.
ЗАРЭГІСТРАВАЦЬ
іх у радыёаддзеле Беларускага кіраўніцтва сувязі (г. Менск, Дом урада, пакой 706).

Для рэгістрацыі неабходна пакладна паведаміць месцазнаходжанне і прыналежнасць радыёвузла, пасля чаго будуць высланы адпаведныя бланкі і інструкцыі для афармлення.

Будаўніцтва новых радыёвузлоў можа праводзіцца толькі па атрыманні папярэдніх дазволаў на права будаўніцтва ад радыёаддзела Беларускага кіраўніцтва сувязі (г. Менск, Дом урада, пакой 706).

Пры выяўленні незарэгістраваных радыёвузлоў (незалежна ад таго, ці працуюць яны або па якіх-небудзь прычынах маўчаць) на ўстановы і прадпрыемствы будуць накладацца штрафы да пяцікратнага размеру рэгістрацыйнага збору, а кіраўнікі прадпрыемстваў за дапушчэнне наяўнасці радыёвузлоў без адпаведных дазволаў на права іх работы будуць прыцягвацца да крымінальнай адказнасці. Штрафы, згодна пастановы СНК СССР № 2523 ад 21/XI 1935 г., спаганяюцца ў бясспрэчным парадку органамі НКС.

БЕЛАРУСКАЕ КІРАЎНІЦТВА СУВЯЗІ.

ДНЕПРА-ДЗВІНСКАЕ РЭЧНАЕ ПАРАХОДСТВА
ПАВЕДАМЛЯЕ, што ў адпаведнасці з зацверджаным на 1937 год грузаабаротам яно з 20 СНЕЖНЯ г. г.
ПРЫСТУПІЛА ДА ЗАКЛЮЧЭННЯ ДАГАВОРАЎ
на перавозку грузаў
[illegible]
Дагаворы заключаюцца: [illegible]
КІРАЎНІЦТВА ДДРП.

АБАВЯЗКОВАЯ ПАСТАНОВА № 25
МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА РАБОЧЫХ, СЯЛЯНСКІХ І ЧЫРВОНААРМЕЙСКІХ ДЭПУТАТАЎ І МЕНСКАГА РАЁННАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА.

19 снежня 1936 г. г. Менск.

„АБ ЗАБОІ І КЛЯЙМЕННІ ЖЫВЁЛЫ“.

У мэтах папярэджання паступлення на рынак нядобраякаснага мяса, Менскі гарадскі совет і Менскі раённы выканаўчы камітэт пастанаўляюць:

1. Абавязаць дзяржаўныя, каапецыйныя арганізацыі, вайсковыя часці, калгасы і ўсіх грамадзян рабіць забой жывёлы як для прамысловых, гандлёвых мэт, так і для асабістага спажывання выключна на менскім мясакамбінаце і на забойных пляцоўках Менскага раёна.

2. Мяса, забітае па-за Менскам, як на бойні, так і па-за бойняй, і дастаўленае ў Менск, павінна быць абавязкова пераклеймена на мясакантрольных станцыях.

3. Усе ўстановы, арганізацыі і прыватныя собы, якія дастаўляюць цэлыя тушы мяса на мясакантрольныя станцыі, абавязаны сумесна з тушай прадстаўляць для ветагляду лёгкія, сэрца, селязёнку і пячонку ад усякага віду жывёлы, ад свіней і авечак аслабонены ад садзяржымага кішэчнік, ад цялят—страўнік.

4. Ветперсанал без прад'яўлення і без агляду вышэйпаказаных унутраных часцей жывёлы не мае права клеймаваць дастаўленых мясных прадуктаў.

УВАГА. Гэты парадак не распаўсюджваецца ў тых выпадках, калі мяса прадстаўляецца на мясакантрольныя пункты не цэлымі тушамі, а часцямі.

5. Нагляд за выкананнем гэтай пастановы ўскладаецца на міліцыю, мясазагатоўчыя арганізацыі і ветнагляд.

6. Вінаватыя ў парушэнні гэтай абавязковай пастановы прыцягваюцца да адміністрацыйнай адказнасці — штрафу да 100 руб. або прымусовым работам да 15 дзён.

7. Гэта пастанова ўваходзіць у сілу з часу яе апублікавання.

Нам. старшыні Менскага гарадскога совета ДРАБЫШЭЎСКІ.
Старшыня Менскага райвыканкома ЖАРЫН.
Сакратар Менскага горсовета КАЗЛОЎСКІ.

ЭЛЕКТРАСТАНЦЫЯ
ПРАПАНУЕ УСІМ АБАНЕНТАМ, у сувязі са сканчэннем аперацыйнага года,
не пазней 5 студзеня 1937 года
ПАГАСІЦЬ СВАЮ ЗАПАЗЫЧАНАСЦЬ
за электраэнергію (па прад'яўленых рахунках).
Не пагасіўшыя да паказанага тэрміну запазычанасці БУДУЦЬ ВЫКЛЮЧАНЫ З СЕЦІ І СА СПІСУ АБАНЕНТАЎ ЭЛЕКТРАСТАНЦЫІ. [illegible]
[illegible]
ЭЛЕКТРАСТАНЦЫЯ.

Уп. Галоўлітбела № К—503 Друкарня газеты «Звязда», Менск, Савецкая, 63. К. Д. С.